PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 201 (8294)

TRST, sobota, 26. avgusta 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskim pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

HUDO RAZBURJANJE RIMSKIH TRGOVCEV ZARADI DEKRETA O MAKSIMALNIH CENAH

Še en članek predsednika vlade ki tokrat kramlja o barvni TV

V ponedeljek sestanek med predstavniki rimskih trgovcev in Andreottijem

RIM, 25. — Cene in barvna TV so še vedno žarišča splošne pozornosti. V Rimu se trgovci pripravljajo na ponedeljek, ko bo pričel veljati prefektov dekret o cenah in je federacija trgovcev napovedala zaporo trgovin, združenje trgovcev pa grozi z zaporo po razgovoru s predsednikom vlade, če ne bo zadovoljiv. Predsednik Andreotti je danes posegel v diskusijo okrog barvne TV na isti presenetljiv način, kot že včeraj glede cen, saj je napisal še en članek in tudi tokrat za glasilo svoje lastne stranke.

Predsednik vlade Andreotti se bo vrnil v Rim v nedeljo zvečer. V ponedeljek ob 18. uri se bo sestal s predstavniki rimskih trgovcev, ki so zahtevali ta razgovor, v naslednjih dneh pa zelo verjetno s predstavniki trgovcev tudi iz drugih mest in med njimi iz Milana. Vlada se bo sestala med 4. in 6. septembrom, ko bo odobrila zakonski dekret v korist Ancone.

Predsedstvo vlade je danes uradno sporočilo, da so barvne televizijske oddaje samo začasne, da gre za poskus in nič več.

Andreottijev ponovni zelo čudni poseg, ko se je prelevil iz predsednika vlade v poniževnega časnikarja, je torej tokrat posvečen barvni televiziji. Andreotti pravi, da po njegovem mnenju barva ni tako važna in da ne moremo primerjati položaja s tistim, ko je bila v Italiji uvedena televizija. Predvsem je treba govoriti o nujnosti in o časovnih razdobjih. Brez velikih polemik se je v sedaj že oddaljenem petletnem načrtu za pet let odločil kakršenkoli sklep. Medtem pa so države, ki mejijo na Italijo, že uvedle barvno televizijo. Ne bomo se preveč razburjali, pravi Andreotti, če obstajajo določena področja, kjer lahko Italijani vidijo tuje barvne televizijske oddaje. Do resnih težav in do resne krize pa je prišlo v italijanski elektronski industriji, ko so številna podjetja prešla v roke tujega kapitala. Številni Italijani niso kupili novih sprejemnikov, ker so čakali na barvo, niti ni bilo naročil iz tujine. Vendar pa te težave ne morejo biti odločilne za končni sklep. Ključno je vprašanje programskih izbir. Nekateri menijo, da bi poraba sredstev za nove televizorje ošibila gospodarski sistem. Nekatera takšna stališča so prepričljiva, druga pa ne. Potreben je torej program.

Poleg tega je treba ugotoviti, da za sedaj še ni mogoče odločiti, kakšen sistem naj se izbere. Prav to pa najbolj zanima italijansko industrijo. Pred nekaj leti je bila industrija ločena: večina za PAL, manjšina pa za SECAM. Za SECAM se je boril preminuli Piccinini, preden je bil prisiljen prodati Angležem svoje podjetje «Voxon». Pri tem sporu so se prepletala tehnična vprašanja s trgovskimi, ko so razpravljali o tržiščih, na katera bi lahko največ izvozili. Tudi tu je bila večina za PAL, vse skupaj pa povezano s političnimi osebnostmi: nekateri so bolj na strani Francije in SZ, drugi pa Velike Britanije in Nemčije. Govori se tudi, da bo sistem SECAM omogočil Sovjetski zvezi in njenim zaveznikom, da pri nas predvajajo propagandistične oddaje. To zaradi tehničnih razlogov ni povsem točno. Če pa bi bilo, bi torej tudi mi lahko napravili nekaj takega. Sedaj se je celotna industrija usmerila na sistem PAL, kar je tudi odraz tehničnega stališča, ki ga je izrekel vrhovni svet za komunikacije leta 1968.

Andreotti zaključuje, da je tako preprost tehnični ukrep, kot je poskusna oddaja olimpijskih iger, dobil izreden politični pomen, najbrž tudi zaradi vesti, da se je o tem govorilo med predstavniki Francije in Italije. V tej zvezi pravi Andreotti, da so govorili dan in pol in da so posvetili barvni televiziji nekaj minut, nato pa zaključuje, da je treba to vprašanje poglobiti tako tehnično kot politično in da bi bila primerna tudi razprava v parlamentu.

Ni še dobro padla zadnja tipka na teleprinterskih oddajnikih, ki so posredovali javnosti Andreottijev članek, ko je bivši minister za delo in voditelj struje «Forze nuove» v KD in torej strankarski «prijatelj» predsednika vlade Donat Cattin že ostro reagiral. Donat Cattin pravi, da trdi minister za notranje zadeve, da je v Italiji mafije manj. Najbrž bo to res za Sicilijo, prav gotovo pa ni res za Rim, ko obravnavamo zapleteno zadevo okrog barvne TV. Dva tedna vlada ni nič odgovorila. Sedaj pa se je oglasil časnikar Andreotti, ki pravi, da on ne more govoriti kot predsednik vlade, temveč lahko govori samo vlada kot celota in torej ista vlada, ki ni odobrila barvnih poskusov.

Kot že rečeno se rimski trgovci pripravljajo na uvedbo maksimalnih cen. Danes so predstavniki združenja Federesercenti obrazložili na zborovanjih, ki so jih priredili na desetih največjih rimskih tržnicah, razloge zaradi katerih so pozvali trgovce, da v ponedeljek zaprto trgovine. Prefektov dekret ne bo privedel do znižanja cen na drobno. V resnici gre za temačen politični manever, ki bo imel prav obratne posledice, saj bo omogočil obsežne špekulativne dejavnosti. Prišlo bo do policijskega nadzorstva majhnih trgovcev, v ozadju pa je grožnja z razvrednoteniem lire, ki je očitno uperjena proti interesom delavcev.

Združenje rimskih trgovcev, je izdalo proglas, da zaenkrat še ni treba pričeti z zaporo in da naj trgovci normalno delajo, dokler ne bo prefektov dekret objavljen v uradnem listu. Trgovci pravijo, da nikoli ne bo mogoče uvesti dekreta o maksimalnih cenah, saj ni mogoče določiti stvarne kvalitete raznega blaga, ki ga prodajajo trgovci, odnosno ki ga prodajajo na tržnicah občinske potrošne ustanove.

Predsednik milanskih trgovcev Orlando je danes izjavil, da so maksimalne cene samo škodljive, saj pomenijo okove za konkurenco. Potrošnik ne more pričakovati ničesar dobrega od ukrepa, ki temelji na predpisih iz 1944 leta. Maksimalne cene so lahko nujne samo v primeru, da ni dovolj blaga. Pa tudi takrat je treba iti do kraja, treba je blago zapleniti in uvesti sistem kart. Predsednik milanskih trgovcev nadaljuje, da nameravajo o tem govoriti prihodnji teden s predsednikom vlade Andreottijem.

Član direkcije PSI Vittorelli je danes v Turinu zagovarjal predkongresne teze predsednika PSI De Martina, da je treba obnoviti sodelovanje med KD in PSI. Vittorelli pravi, da ni mogoče dopustiti centristične vlade še nekaj mesecev, saj pomeni resno škodo za delavce in za vso Italijo. Andreottijeva vlada je dokazala, da noče, ali pa da ne more vladati. Očitno ni političnega vodstva, ko se govori o barvni televiziji, o zvišanju cen, o novem begu kapitala v tujino, o grožnjah glede stabilnosti lire in o zaporah industrijskih podjetij. Vittorelli se sklicuje na stališča Mora in Donat Cattina in pravi, da se ustvarja širše razumevanje tudi v PSDI in v PRI, ki ne moreta pristati na počitniško zaroto o barvni TV.

Tajnik PLI Bignardi pa je danes polemiziral z včerajšnjo izjavo člana direkcije KPI Amendole, da je treba takoj vreči Andreottijevo vlado. Bignardi pravi, da to izjavo jemljejo liberalci na znanje kot očitno pohvalo.

Olimpijci v nacističnem taborišču Dachau

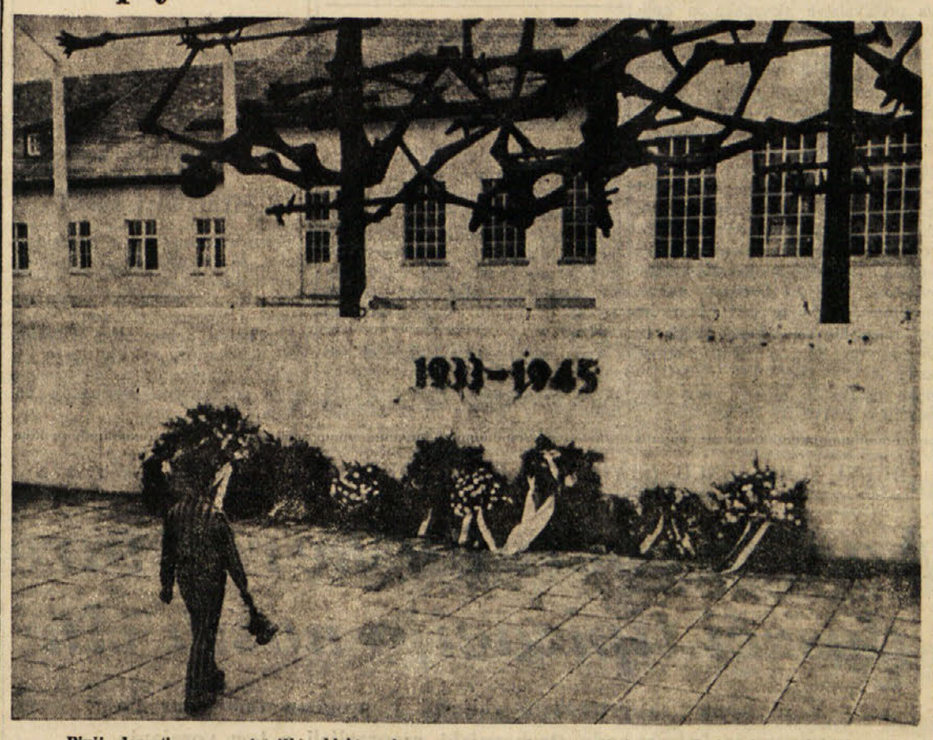

Bivši deportiranec v jetniški obleki polaga cvetje pred spomenik žrtev v dachauskem taborišču.

MÜNCHEN, 25. — V bivšem zloglasnem nacističnem taborišču Dachau je bila danes spominska svečanost, katere se je udeležilo tisoč mladih Nemcev in atletov iz raznih držav, ki so prišli na olimpijske igre. Svečanosti se je udeležil tudi predsednik mednarodnega odbora za dachausko taborišče dr. Guerisse. Priredile so jo katoliška, protestantska in izraelska skupnost, v sodelovanju mednarodnega odbora za taborišče, pod temo: «Trpljenje spominja svetovno mladino na obveznost za mir».

Na spominski svečanosti je spregovoril zambijski nadškof Adam Kozlowiecki, bivši deportiranec v tem taborišču, ki se je spomnil na trpljenje dachauskih jetnikov. Omenil je tudi olimpijske igre v Berlinu leta 1936, ki so bile v času, ko so nasprotniki nacističnega režima umirali v koncentracijskih taboriščih.

PISMO IZ RIMA

Andreottijev spomin

Ni treba imeti preveč dober spomin, saj je minil samo en mesec ko je vlada zavrnila zvišanje pokojnin, češ da bi sprožila proces podražitev. Sedaj pa isti Andreotti, katerega je zmešnjava v zvezi z izrednim zvišanjem cen prisilila, da nekaj pove, piše v svojem lahkotnem stilu, da vlada ne more nič, ker ne razpolaga z nadzornimi sredstvi nad draginjo ter nam svetuje, naj zamenjamo telečji zrezek s svinjskim ali s piščancem.

Andreotti poziva, da je treba zavrniti nezaupanje in predsodke in v tej zvezi — kot dokaz antifašizma — ponavlja cinično mnenje Mussolinija, da ni težko, temveč enostavno nemogoče, vladati italijansko ljudstvo.

Da bi zanikal to Ducejevo mnenje ni Andreotti odkril nič boljšega, kot so maksimalne cene, skratka sistem, ki ga generacija, ki je živela pod fašizmom, še predobro pozna. Gre za staro italijansko iznajdbo, ki ni nikoli fukcionirala, oziroma je delovala v škodo malih in so se debeli še bolj zdebelili.

Zato je prav, da osvežimo Andreottiju spomin, ko se že tako dobro spozna na Mussolinijeve izreke. Maksimalne cene so uvedli v Italiji prvič po povojni krizi 1919. leta. Takrat je ob koncu junija prišlo do izgredov proti draginji in v Milanu so oropali 200 trgovin. Kako je odgovorila vlada — ki jo je takrat vodil Nitti — na zahteve ljudstva? Pooblastila je občine, da uvedejo maksimalne cene, zaplenijo blago in zatro črno borzo.

O maksimalnih cenah se je ponovno govorilo 1931. leta, kar so povezali z znižanjem plač. In res plače so znižali, cene pa so ostale takšne, kot so bile, kljub nadzorovanju «podestatov» in to s pomočjo mehanizma, ki je zelo podoben onemu, ki ga nameravajo uvesti sedaj: nadzorujejo se cene na drobno (ubogi stražnik se spopade s prebrisanim trgovcem), ker ni mogoče nadzorovati cen na debelo. Takrat so povrh še uvedli visoke protekcionistične carine, ki so onemogočile znižanje cen.

«Il Corriere della sera» je 26. novembra 1931 pisal, da je «znižanje cen, o katerem govore statistike, bolj teoretično». Vse skupaj se je končalo tako, da so v Rimu zaprli 59 trgovin in aretirali nekaj trgovcev (ki niso bili dovolj prebrisani).

Z maksimalnimi cenami iz druge svetovne vojne nas veže dolga rdeča nit, saj gre za ukrep, ki ga je podpisal tudi Umberto II. takoj po zadnji vojni in na osnovi katerega naj bi tudi sedaj uvedli maksimalne cene.

Andreottijev spomin je torej enostransko usmerjen. Znani ekonomist Francesco Forte, član sveta za programiranje, pravi o maksimalnih cenah, ki naj bi jih nadzorovali prefekti, da gre za demagoški in neučinkoviti ukrep. Mi pa še dodajamo — prepozen! Ali ni čudno, da se je vlada šele sedaj zavedla, da so se cene zvišale, ko je prav vsaka gospodinja zelo dobro vedela, da cene naraščajo iz dneva v dan. Nekaj primerov: meso za 30 odst. več, pršut za 18, mleko za 15, sir za 20, sadje in zelenjava za 30 in obleka za 35 odst. Vlada pa je po svojih močeh pomagala tako, da je zvišala telefonske tarife. Sedaj pa razglaša moralistične pozive, potem ko je vodila gospodarsko politiko, ki je objektivno odgovorna za razbitje ravnovesja na tržišču v škodo potrošnikov.

MARIO DEZMANN

PRI OTOKU HONG NGU, IZVEN TERITORIALNIH VODA SEV. VIETNAMA

Ameriška vojna letala potopila kitajski čoln in ubila pet kitajskih mornarjev na krovu

Uradni protest kitajske vlade washingtonski vladi - Nasprotujoče si izjave vojaškega poveljstva ZDA v Sajgonu, ki je naročilo preiskavo o resnem dogodku

PEKING, 25. — Ameriška letala so 22. t.m. napadla in potopila kitajski rešilni čoln ter ubila 5 kitajskih mornarjev izven severnovietnamskih teritorialnih voda pri malem otoku Hong Ngu. Ta dogodek v Pekingu odločno obsojajo, ker je imel rešilni čoln s kitajskimi mornarji na krmi predpisano kitajsko zastavo. Še hujše pa je dejstvo, da so ameriška letala, preden so bombardirala in potopila čoln, nizko preletela nad njim in so lahko jasno videli kitajsko zastavo.

Dogodek se je pripetil skoraj na istem kraju, kjer so ameriška letala preteklega maja s strojnicami napadla dve trgovski kitajski ladji.

Kitajska vlada je poslala Washingtonu uradni protest proti napadu na rešilni čoln in umoru petih mornarjev. Takoj po zadevnem sporočilu kitajskega zunanjega ministrstva, je kitajska tiskovna agencija objavila protestno noto, v kateri kitajska vlada odločno obsoja to napadalno dejanje proti rešilnemu čolnu kitajske trgovske ladje «Hongqu 160». Kot poroča agencija, uradna nota označuje napad za grobo kršitev mednarodnih pravil o trgovini in o plovbi in za hudo provokacijo proti kitajskemu narodu.

Agencija poudarja, da kitajski mornarji na rešilnem čolnu niso bili v težavah ob trenutku napada, temveč so se vračali na svojo ladjo, potem ko so bili na obisku pri moštvu sorodne kitajske trgovske ladje «Hongqi 160», ki je bila nedaleč zasidrana.

Kitajska protestna nota pravi, da kitajska vlada in kitajski narod izražata veliko ogorčenje in zato odločno protestirata pri vladi ZDA. Nato nadalje poudarja, da si kitajska vlada pridržuje pravico zahtevati odškodnino za izgube in da ameriška vlada mora takoj prenehati z vsemi provokacijami proti kitajskim trgovskim ladjam, ter naj si ne upa več kaj takega narediti.

V pekinških diplomatskih krogih soglasno poudarjajo, da ta incident, zlasti ker je izgubilo življenje pet oseb, gotovo ne more biti v spodbudo izboljšanju odnosov med Kitajsko in ZDA. Hkrati pa ugotavljajo, da vsebina note in njen ton le niso tako ostri, da bi lahko močno kompromitirali odnose med obema državama. Res je sicer, da so bile razne kitajske protestne note ZDA po Nixonovem obisku v Pekingu nekoliko omiljene, razen seveda kitajskega napada na Američane ob ponovnem začetku bombardiranja Severnega Vietnama in miniranja severnovietnamskih pristanišč. Kitajska je to ameriško stopnjevanje vojne tolmačila tudi kot grožnjo proti njeni varnosti.

Ameriško poveljstvo v Sajgonu je danes sporočilo, da so letala sedmega brodovja potopila izven severnovietnamske obale desetmetrsko plovilo. Glasnik ameriškega poveljstva je pojasnil, da ni nobenega dokaza, ki bi pričal, da je šlo za rešilni čoln. Pozneje je ameriško poveljstvo pojasnilo, da so letala mornarice, ki so vzletela z letalonosilke «Oris Any», potopila v torek na omenjenem področju desetmetrsko plovilo za prevoz vode. Toda glasnik ameriškega poveljstva v Sajgonu je podal drugo verzijo in izjavil, da piloti in častniki, ki so se udeležili te operacije, menijo, da je potopljeno plovilo prevažalo blago, ki so ga izkrcali iz neke kitajske trgovske ladje zasidrane pri Hong Nguju, z namenom, da bi premostilo minska polja, ki so jih ameriške sile postavile pred severnovietnamskimi pristanišči. Isti glasnik je pojasnil, da podobna plovila niso nikoli napadena, dokler niso mnogo oddaljena od tujih ladij in dodal, da tuje ladje niso na seznamu njihovih ciljev.

Kljub tem nasprotujočim si izjavam ameriškega poveljstva v Sajgonu, je bila naročena preiskava o dogodku v zvezi s kitajsko protestno noto.

Danes odločitev o formalni obtožbi Venture in Frede?

Pietra Valpredo so končno odpeljali v bolnišnico

MILAN, 25. — Milanski preiskovalni sodnik D'Ambrosio bo baje jutri odločil, ali bo obtožil ali ne Giovannija Venturo in Franca Fredo pokola v Kmetijski banki v Milanu decembra leta 1969. Preiskovalni sodnik proučuje vsebino spisov, ki sta mu jih poslala namestnika državnega pravdnika Emilio Alessandrini in Luigi Fiasconaro, katera sta v preteklih dneh izrazila svoje mnenje glede zahteve zagovornikov dveh obtožencev po izpustitvi iz zapora zaradi pomanjkanja dokazov, ter o morebitni izdaji novega zapornega naloga proti Fredi in Venturi. Oba ta v zaporu od 5. septembra lani zaradi obtožb, ki jih je proti njima in drugim osebam sestavil sodnik dr. Stiz iz Trevisa.

Če preiskovalni sodnik D'Ambrosio ne bo sestavil obtožbe proti njima, bosta morala biti Freda in Ventura v 12 dneh izpuščena, ker zapade rok preventivnega zapora.

Pietra Valpredo pa bodo kmalu prepeljali v poliklinično bolnišnico v Rimu, in sicer v isti oddelek, kjer se je ž zdravil v letošnjem januarju. Odlok o premestitvi v bolnišnico so danes deponirali v pisarni milanskega porotnega sodišča, podpisal pa ga je dr. Antonio Maci, predsednik sodišča.

Zahtevo, da se Valpreda prepelje v neko specializirano bolnišnico, so postavili že njegovi branilci. Obtoženec je namreč hudo bolan na burgerjevi bolezni. Milansko državno pravdništvo je že pristalo pred dnevi na to zahtevo. Zahteva pa je bila sprejeta na podlagi člena kazenskega pravilnika, ki predpisuje, da je treba zapornike, ki se ne morejo uspešno zdraviti v zaporu, kjer so priprti, prepeljati v specializirane ustanove.

Spričo resnega stanja Valprede je milansko sodišče naprosilo odgovornega zdravnika zapora Regina Coeli v Rimu, naj pregledajo Valpredo. Ker so s tem pregledom ugotovili, da je zapornik hudo bolan, je porotno sodišče ugodilo zahtevi Valpredovih branilcev.

Sajgonci ponovno zasedli Que Son?

SAJGON, 25. — V ameriških vojaških krogih so sporočili, da so sajgonske edinice skupno z ameriškimi plačanci «zelene beretke» ponovno osvojile Que Son, čeprav je še včeraj sajgonsko vojaško poveljstvo izjavilo da je ofenziva na tem področju v slepi ulici. Kot je znano so mesto Que Son in velik del istoimenske doline ter sajgonsko topniško postojanko «Ross» pretekli teden osvobodile partizanske sile in zadale Sajgoncem hud udarec. Ameriški vojaški krogi pravijo, da so Sajgonci in njihovi pomagači prišli v Que Son, ne da bi naleteli na najmanjši odpor, kar naj bi dokazovalo, da so ga «sovražniki zapustili».

Po ameriških vesteh je sajgonska vlada vrgla v protiofenzivo na področju Que Sona deset tisoč mož in močne tankovske edinice. Poleg tega so isti krogi sporočili, da so Sajgonci ponovno zavzeli tudi topniško postojanko «Ross».

Do hudih bojev je prišlo tudi severno od Lai Kheja, kakih 50 kilometrov severno od Sajgona, kjer so partizani v zasedi potolkli edinico sajgonskih vojakov, ki so utrpeli velike izgube. Tudi na področju Quang Trija, ki je že dlje časa trdno v partizanskih rokah, so južnovietnamske partizanske sile zadale Sajgoncem nekaj močnih udarcev. Zlasti je kolaboracioniste močno bombardiralo partizansko topništvo, ki je usmerilo svoj ogenj predvsem na položaje, kjer je sovražnik skušal preiti v protinapad. Na tem področju so sajgonski «marinsi» nadomestili padalce.

OBVESTILO

Naročnike in čitatelje opozarjamo, da bo naša jutrišnja — nedeljska — številka izšla na 10 straneh s pestro in zanimivo vsebino. Poleg običajnega nedeljskega gradiva bo obsegala tudi stran, posvečeno občini Sežana ob njenem občinskem prazniku; stran, posvečeno tabornikom Rodu modrega vala, ki so jo pripravili mladi taborniki sami, ter prvo celotno stran, posvečeno olimpijskim igram v Münchnu.

Kot smo že javili, bomo ves čas olimpijskih iger posvečali vsak dan po eno stran olimpijskim vestem in komentarjem, za kar smo si poleg agencij zagotovili tudi posebne sodelavce neposredno iz Münchna.

Uredništvo

Govorice o razvrednotenju lire

RIM, 25. — Na borzi in pri italijanskih bankah je prišlo do določenega preplaha v zvezi z vestmi, da govore najvidnejši gospodarski svetovalci vlade ponovno o razvrednotenju lire. O tem vprašanju obširneje poroča tednik Europeo, ki pravi, da pripravljajo revizijo načrta Giolitti in da pri tem nihče noče po pravici povedati, da gre prav za razvrednotenje. Tednik trdi, da je minister za proračun v torek zbral strokovnjake, s katerimi je razpravljal o finančnem položaju. Na splošno se ministrstvo vedno bolj zavzema za razvrednotenje.

NA TISKOVNI KONFERENCI OB VRBSKEM JEZERU

Kreisky o odnosih z Jugoslavijo in dvojezičnih napisih na Koroškem

CELOVEC, 25. — Avstrijski kancler dr. Kreisky je danes na tiskovni konferenci ob Vrbskem jezeru, kjer je na počitnicah, ponovno izjavil, da bo avstrijska vlada zelo temeljito proučila spomenico jugoslovanske vlade o človavnju skrajnih emigrantskih skupin in posameznikov v Avstriji.

V včerajšnji izjavi celovškemu «Kärntner Zeitung» je avstrijski kancler dejal, da je Avstrija zainteresirana za dobre in mirne odnose s svojimi sosedi in da so podatki v spomenici jugoslovanske vlade taki, da opravičujejo temeljito preiskavo, in če bo potrebno, da se tudi določeni krogi opozorijo, da ne bodo mislili, da so v Avstriji možnosti za pripravljanje kakršne koli dejavnosti. Kam taka dejavnost lahko pripelje, se je po besedah Kreiskega pokazalo na Švedskem.

Podobno kot v izjavi v «Kärntner Zeitung», je Kreisky tudi na današnji tiskovni konferenci poudaril da avstrijske oblasti nimajo možnosti nadzorovati dejavnost vseh 150.000 Jugoslovanov v Avstriji, da pa je naravno, da bo Avstrija zelo temeljito proučila jugoslovanske informacije.

Na vprašanje časnikarjev v zvezi z novim zakonom o dvojezičnih napisih na jezikovno mešanem področju na Koroškem, je Kreisky dejal, da je od okrog 200 slovenskih krajevnih imen spornih še okrog 50 in da se bodo tudi o tem nedvomno dosegli enotni pogledi. Kot je znano, je nedavna uradna objava slovenskih krajevnih imen povzročila veliko ogorčenje med slovenskim prebivalstvom, ker mnogim krajem niso dana izvirna slovenska imena. Poleg tega so Koroški Slovenci nezadovoljni, ker se s sprejetim zakonom o dvojezičnih krajevnih imenih ne izpolnjujejo določila člena 7 državne pogodbe, ki predvideva uvedbo dvojezičnih krajevnih napisov v vseh jezikovno mešanih krajih in ne-le v krajih, kjer živi nad 20 odstotkov Slovencev.

V Dubrovniku sestanek o jugoslovanskih delavcih v Zahodni Nemčiji

BEOGRAD, 25. — Življenjska, kulturna in druga vprašanja okrog 500.000 jugoslovanskih delavcev, zaposlenih v Zvezni republiki Nemčiji, bodo na dnevnem redu petdnevnega sestanka stalne jugoslovansko - nemške sindikalne komisije, ki se bo sestala v Dubrovniku. Člani komisije se bodo med drugim pomenili o možnosti izdajanja sindikalnega časopisa za jugoslovanske delavce, o ustanovitvi dopisnih sindikalnih šol in o vprašanjih v zvezi s šolanjem otrok jugoslovanskih delavcev.

Spomenica SFRJ ameriški vladi o delovanju skrajne emigracije v ZDA

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Pomočnik zveznega tajnika za zunanje zadeve Miloš Lalović je sprejel danes veleposlanika ZDA v Jugoslaviji Malcolma Toona, kateremu je izročil spomenico jugoslovanske vlade o sovražnem delovanju skrajne emigracije v ZDA proti Jugoslaviji z zahtevo, da vlada ZDA podvzame odločne in ustrezne ukrepe, da bi se onemogočilo in preprečilo tako delovanje. Veleposlanik Toon je izrazil prepričanje, da bo njegova vlada z veliko pozornostjo preučila promemarijo in podvzela ustrezne ukrepe v duhu obojestransko izražene želje po nadaljnjem razvoju dobrih odnosov med ZDA in Jugoslavijo.

B. B.

RIM, 25. — Računski dvor je danes zavrnil vladni dekret o zvišanju plač vodilnih državnih funkcionarjev.

Sporazum med Grčijo in ZDA

ATENE, 25. — Med ZDA in grško polkovnišlo vlado je bil podpisan sporazum, da bodo lahko vojne ladje šestega brodovja uporabljale Pirej za svoje oporišče. V pristanišču se bodo najprej ustavljale ladje manjše, kasneje pa tudi večje tonaže. Istočasno so podpisali sporazum, da se bo v Atenah za stalno namestilo 500 družin ameriških mornarjev.

DANES

Pri otoku Hong Ngu, izven teritorialnih voda Severnega Vietnama, je prišlo do zelo resnega dogodka, ki lahko skali komaj izpostavljene odnose med Kitajsko in ZDA. Ameriška letala so napadla in potopila kitajski rešilni čoln ter ubila pet kitajskih mornarjev. Kitajska vlada je poslala washingtonski vladi uradni protest, v katerem pravi, da so se kitajski mornarji z rešilnim čolnom vračali na svojo ladjo, potem ko so obiskali neko drugo kitajsko ladjo, ki je bila zasidrana v bližini. Dogodek je tem hujši, ker so ameriška letala pred napadom nizko letela nad čolnom in bi lahko videla na njem kitajsko zastavo izobešeno na krmi.

Ameriško vojaško poveljstvo v Sajgonu je dalo o tem dogodku nekaj nasprotujočih si izjav, s katerimi pa skuša dokazati, da letala niso napadla rešilnega čolna kitajskih mornarjev, temveč neko plovilo, ki je natovorilo blago na neki kitajski ladji in ga skušalo pripeljati na obalo Severnega Vietnama mimo minskih polj.

Andreotti se je iz predsednika vlade prelevil v časnikarja. Tokrat v njemu lastnem lahkotnem slogu ljubeznivo kramlja o barvni TV ter kot nedolžna ovčica trdi, da gre za enostaven tehnični poskus, ko naj bi čim več ljudi svobodno odločilo, kateri sistem je boljši. Skratka zgodilo se ni nikoli nič, če pa se je morda že nekaj zgodilo, o tem ne more govoriti samo predsednik vlade, temveč celotni ministrski svet.

Še resneje pa je s cenami, ko se rimski trgovci na drobno upravičeno razburjajo in napovedujejo zaporo trgovin, ker je prefekt uporabil dekret iz 1944. leta o maksimalnih cenah. Trgovci govore o mračnem ozadju, ki je najbrže v govoricah, da namerava vlada razvrednotiti liro in s tem že v naprej odvzeti ono, kar naj bi si delavci jeseni priborili z novimi kolektivnimi delovnimi pogodbami.

NA PODROČJU OKOLI PROSEŠKE ŽIVINSKE POSTAJE

Strogi ukrepi za preprečenje širjenja nevarne parkljevke

V neposredni okolici postaje bodo morali cepiti vso živino in razkužiti vse hleve
Posebne table opozarjajo na okuženo področje - Včeraj so začeli pobijati obolela teleta

Včeraj so na proseški postaji začeli pobijati teleta, za katera je obmejni živinozdravnik v četrtek ugotovil, da imajo parkljevko. Gre za 240 telet, ki so jih pripeljali iz Romunije. Še preden so vagone odprli in izpraznili, je bilo veterinarju jasno za kaj gre. Takoj so izolirali vse področje okoli proseške živinske postaje, ki je med največjimi, če ne največja v Italiji. Zaradi napovedane stavke železničarjev, ki so jo nato odpovedali, je bila postaja te dni prazna, sicer bi se število obolelih živali naglo povečalo, saj je parkljevka ena najbolj nalezljivih živinskih bolezni. Na Proseku je še živ spomin na epidemijo parkljevke oktobra leta 1968, ko so morali usmrtiti nekaj tisoč glav živine. Letošnja epidemija in takšnega obsega, gre v glavnem samo za teleta, ki so jih pripeljali iz Romunije.

Zgoniški župan je izdal ukaz, s katerim so izolirali postajo kot tako, pokrajinski živinozdravnik pa je odredil nekatere nujne ukrepe v polmeru približno 500 do 600 m okoli postaje. Na tem področju je strogo prepovedano vsako kroženje živine, kmetje bodo morali cepiti živali, ki jih imajo v hlevu, kjer jih bodo pristojni živinozdravniki pogostoma pregledovali. Treba bo očistiti in razkužiti vse hleve ter dohode do njih. Na vseh cestah pa so table, ki obveščajo, da gre za področje, kjer veljajo strogi ukrepi proti razširitvi parkljevke.

Zanimalo nas je, kako dolgo bodo v veljavi ti varnostni ukrepi. Treba bo počakati 21 dni po usmrtitvi zadnje obolele živali, seveda če se v tem obdobju ne bodo pojavili novi primeri. Zdravstvene oblasti medtem raziskujejo, za kateri tip parkljevke gre, kar je neobhodno potrebno za izdelavo res učinkovitega seruma. Tri tedne vsekakor proseška postaja ne bo delovala. Vse pošiljke živine bodo preusmerili, kot se že dogaja, na goriško in pontebsko postajo. Živinsko postajo na Proseku bodo medtem temeljito razkužili in očistili hleve. Dostop je brez dovoljenja zdravstvenih oblasti, v praksi obmejnega živinozdravniškega urada, prepovedan. Na vseh dohodnih cestah so finančni stražniki in karabinjerji, ki imajo nalog preveriti dovoljenja.

Protest občine Zgonik zaradi fašistične provokacije v Dolini

Občinski odbor občine Zgonik je na svoji redni seji 25. t.m. v zvezi z dogodkom v Dolini, ko so običajni fašistični skrajneži v noči med 21. in 22. avgustom s fašističnimi kljukastimi križi pomazali javne dvojezične napise, soglasno izrazil najglobljo ogorčenost vsega zgoniškega prebivalstva zaradi ponovne provokacije, ki grobo žali demokratična in svobodoljubna čustva prebivalstva slovenske in italijanske narodnosti, ki je v preteklosti prestalo neizmerne žrtve zaradi nasilja fašističnih in nacističnih oblastnikov. V svoji soglasni obsodbi odbor odločno protestira proti pasivnemu vedenju odgovornih oblasti, ki ne kažejo dovolj posluha za prebujajočo se fašistično nevarnost ter izraža svojo popolno solidarnost z občani demokratične dolinske občine, ki je bila že večkrat tarča podobnih zločinskih dejanj z namenom, da se umetno ustvari ozračje napetosti med tu živečima narodnostima ter da se poslabšajo dobri sosedski odnosi med Italijo in Jugoslavijo. Končno občinski odbor zahteva, da odgovorne oblasti v duhu ustave in zakona nemudoma odkrijejo krivce in jih kaznujejo.

ZARADI KOLERE

Nadzorstvo nad potniki iz Alžirije in Turčije

Tržaške zdravstvene oblasti že nekaj dni nadzorujejo osebe, ki prihajajo iz Alžirije in iz Turčije, kjer so v zadnjem času v teh dveh državah zabeležili nekaj primerov kolere. Italijanski in tuji državljani, ki prihajajo iz teh dveh držav, lahko vstopijo v Italijo samo če dokažejo, da so bili cepljeni proti tej bolezni.

Tudi koprske zdravstvene oblasti so uvedle posebne zdravstvene ukrepe za posadke vseh ladij, ki prihajajo iz Turčije in iz Alžirije.

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH ŽRTEV

prireja v nedeljo, 3. sept. ob 15. uri na kraju usmrtitve pri Bazovici

POČASTITEV SPOMINA BAZOVIŠKIH ŽRTEV

s spominskimi govori, nastopom pevskega zbora in polaganjem vencev.
S polnoštevilno prisotnostjo se oddolžimo spominu naših junakov!

Danes seja na pokrajini o preureditvi karier

Pokrajinska uprava je sklicala za danes, 26 avgusta ob 12. sestanek s predstavniki sindikalnih organizacij. Na dnevnem redu bodo pogovori o preosnovi staležev.

Sindikalne organizacije pokrajinskih uslužbencev so oklicale za ponedeljek stavko, če ne bo medtem prišlo do bistvene spremembe položaja.

DREVI V BOLJUNCU OTVORITEV PRVE POKRAJINSKE VINSKE RAZSTAVE

Namen pokrajinske razstave doseči tipizacijo naših vin

V ta namen so prireditelji vključili v program tudi «okroglo mizo», za katero bodo strokovnjaki razpravljali o tem vprašanju

Tudi včeraj so uslužbenci dolinske občine nadaljevali s pripravami za prvo pokrajinsko razstavo vin. Kot zgornja slika zgovorno prikazuje, so bili delavci zaposleni z ustekleničenjem raznih vin in lepljenjem etiket, pripravljanjem kioskov in vsega ostalega, kar je potrebno za take prireditve.

V okviru radijske oddaje «Kmetijstvo in delo» je pokrajinski odbornik Lucijan Volk sinoči obrazložil namen te razstave in smotre, ki si jih je zastavila pokrajinska uprava, ko se je odločila za to prireditev. Odbornik Volk je poudaril, da sodi razstava v širši politični okvir dogovora med strankami, ki so pred dvema letoma sestavile novo pokrajinsko upravo. V ta program so vključene tudi večje zanimanje za probleme podeželja in posebno za ohranitev okolja, za kmetijstvo in za avtobusne prevoze izven mesta. Prva pokrajinska razstava pa predstavlja še posebno programsko obvezo v tem političnem programu. Oblasti so prisluhnile želji kmetovalcev, občinskih uprav in konzorcijev, ki že vrsto let prirejajo občinske vinske razstave.

S to prireditvijo noče pokrajina tekmovati z občinami v prirejanju razstav. Omenjene prireditve so imele doslej pomembno vlogo, ker so pripomogle k izboljšanju naših vin in k zdravemu tekmovanju med vinogradniki. Pokrajinska uprava pa si je zastavila kot cilj še korak naprej in sicer tipizacijo naših vin. To pomeni, da bi morali kmetovalci v bodoče sortirati vrste trt in gojiti tiste, ki na naših tleh najbolje uspevajo. To bi pripomoglo k ekonomskemu vrednotenju krajevne vinske proizvodnje.

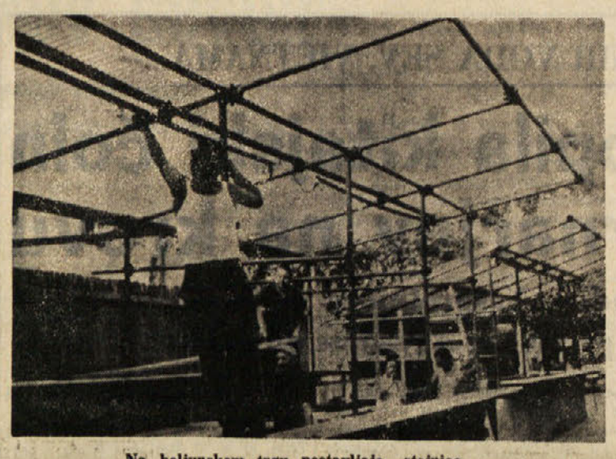

Na boljunskem trgu postavljajo stojnice.

V ta namen bo v ponedeljek na dolinski občini okrogla miza katere se bodo udeležili razni strokovnjaki, ki bodo razpravljali o tipizaciji vin. Prireditev bo treba v prihodnjih letih izboljšati. Predvsem bo treba izpopolniti kriterij izbiranja razstavljavcev. Letos so vinogradnike, ki bodo razstavljali svojo proizvodnjo v Boljuncu, izbrale posamezne občine ali pa krajevni konzorciji kmetovalcev (včeraj smo po pomoti objavili, da je vse razstavljavce izbrala komisija dolinske občine). Zlasti pa bo treba prirediti razstavo v primernejšem letnem času, ko imajo vinogradniki še dovolj žlahtne kapljice. Prav zato imajo prireditelji v načrtu, da bi prihodnje leto razstavo priredili spomladi.

V kleteh pa pretakajo vino v steklenice.

Nepravilno poslovanje pri družbi «Friulia»?

Tržaško sodišče je te dni sprožilo postopek, da bi ugotovilo obstoj morebitnih nepravilnosti v poslovanju deželne finančne družbe «Friulia» v razdobju od leta 1966 do leta 1970. Preiskovalni sodnik dr. Serbo je obvestil o začetku postopka 13 bivših upraviteljev in funkcionarjev družbe. Konkretno bo sodišče pregledalo poslovanje Friulie v razdobju 1966-1970, da bi ugotovilo morebitne poneverbe in lažne zapise v obračunih družbe, zlasti kar zadeva njene finančne posege v prid miljski ladjedelnici «Navalgiuliano». Bivša družba, ki je upravljala ladjedelnico, Felszegy, je namreč leta 1967 zašla v stečaj. Grozila je nevarnost, da bi njenih 400 delavcev prišlo ob zaposlitev ter je Friulia takrat sklenila, da pristopi kot delničar k novi družbi, pri kateri sodelujejo tudi nekateri zasebniki, ki je prevzela obrat in nadaljevala s proizvodnjo. Pozneje je Friulia ponovno finančno pomagala družbi «Navalgiuliano» ter je v zadnjem času dežela Furlanija-Julijska krajina prav v ta namen priskočila na pomoč finančni družbi z novim nakazilom 2,5 milijarde lir. Tržaško sodišče bo menda v zvezi s preiskavo zaslišalo naslednje osebe: dr. F. Malipiera, dr. C. Giacomettija, dr. G. Jauta, ing. E. Murrija, dr. P. Musollo, dr. L. Paschija, dr. R. Rizza, dr. D. Rocca, dr. C. Sambrija, kap. S. Tarozza, dr. F. Viezzolija, dr. G. Bettinija, dr. M. Martino, dr. S. Bertossija, dr. E. Quaglio, ing. G. Tonuttija, dr. G. Driussija, dr. F. Castigliona, dr. G. Manzutta ter ing. E. N. Rotha.

Danes začetek poskusnih barvnih televizijskih oddaj

Danes se bodo začele poskusne barvne televizijske oddaje RAI-TV. Tehnično vodstvo RAI je sporočilo, da bo začelo poskusne oddaje po sistemu PAL. Na drugem kanalu bodo oddajali v barvah otvoritev olimpijskih iger od 15.20 do 18.20. Oddaja v barvah se bo nadaljevala tudi zvečer. Vedno na drugem kanalu bodo oddajali po sistemu SECAM od 21.20 in 23.10 sintezo otvoritvene svečanosti in dokumentarec o Münchnu. V ta namen so na tržaškem sedežu RAI uredili posebno dvoranico, v kateri bo mogoče spremljati oddaje po obeh sistemih.

V nedeljo bodo oddajali v barvah na drugem kanalu med drugim tudi košarkarsko tekmo Jugoslavija - Italija. Vodstvo RAI pa še ni sporočilo po kakšnem sistemu bo oddajalo v nedeljo. Sistem oddajanja bodo sporočili le dan pred oddajo.

Začetek barvnih televizijskih oddaj je zelo pospešil nakupovanje barvnih televizijskih sprejemnikov. V deželi so jih prodali nekaj stotin, kupci pa so bili po večini lastniki javnih lokalov.

Vprašanje komunističnih svetovalcev

Zahteva po pojasnilih glede gradnje doka

Komunistična svetovalca Gino Pontanot in Mario Colli sta poslala predsedniku tržaške pokrajine Zanettiju pismeno vprašanje, v katerem zahtevata pojasnila o ukrepih, ki jih je pokrajinski odbor sprejel ali jih namerava sprejeti v zvezi s prekinitvijo gradnje doka.

13. MEDNARODNI TEČAJ O PREVOZIH

Zahodna Nemčija pospešuje notranji kontejnerski promet

Hitro dostavljanje blaga na relacijah severna Evropa - Italija
V kontejnerskem prometu prednjačijo angleške luke

V okviru 13. mednarodnega tečaja o organizaciji prevozov v Evropski gospodarski skupnosti, ki se odvija na tržaški univerzi, sta včeraj nastopila dva predavatelja, in sicer funkcionar zahodnonemškega ministrstva za promet dr. C. Woelker in funkcionar zahodnonemških državnih železnic dr. E. von Krakewitz.

Oba predavatelja sta obravnavala aktualno vprašanje kontejnerskega prometa in vprašanje kombiniranih prevozov blaga v mednarodnem merilu ter prikazala izkušnje, ki si jih je Zahodna Nemčija v zadnjih letih nabrala na tem področju.

Prvi predavatelj je uvodoma objasnil pojem «kombiniranega transporta» ter dejal, da se v sodobnem svetu kombiniran prevoz pojmuje kot dostavljanje najrazličnejšega blaga s pomočjo kontejnerjev, ladij roll - on/roll - off, palet in ladij vrste «lash» (t.j. ladij, ki pretovarjajo blago s pomočjo šlepov). V tej prometni verigi, je dejal predavatelj, je zaenkrat najbolj razvit člen kontejnerskih ladij, saj jih je bilo konec lanskega leta v prometu po vseh morjih že 265 s skupno zmogljivostjo 155.000 kontejnerjev.

Prav na področju kombiniranih prevozov, je nadaljeval govornik, je nujno najširše sodelovanje med prizadetimi državami. Sodelovanje pa zahteva poenotenje in uskladitev kontejnerske tehnike, varnost prometa, normalizacijo carin in odgovornosti, mejnih formalnosti in prometnih listin. S temi vprašanji se ukvarjata zlasti dve mednarodni ustanovi, in sicer evropska gospodarska komisija pri EGS s sedežem v Ženevi in Medvladna posvetovalna komisija za pomorska vprašanja IMCO s sedežem v Londonu. V slednji so zastopane zahodne in vzhodnoevropske države, ZDA, Japonska in Avstralija.

Dr. Woelker je navedel nekaj zanimivih podatkov o razvoju kontejnerskega prometa med Evropo in čezmorjem: v nemških lukah se je število manipuliranih kontejnerjev povečalo s 100.000 v letu 1969 na 200.000 v lanskem letu, v angleških lukah pa je število naraslo s 576.000 na 822.000. Za promet po sistemu «piggy - back», ki se tudi naglo razvija v zadnjem času, se pripravljajo načrti za speljavo posebnih mednarodnih prog kot so zlasti proge Koeln - Verona, Koeln - Milan, Flensburg - Hamburg - Milan in Hamburg - Mannheim - Chiasso.

Drugi predavatelj, von Krakewitz, se je zadržal zlasti ob izkušnjah, ki so si jih Nemci nabrali glede prometa s pomočjo kontejnerjev in po sistemu «piggy - back». Nemške državne železnice, je dejal govornik, razpolagajo danes s približno 1.600 kontejnerji za notranji promet in kmalu bodo njihovo število še znatno povečale. S kontejnerskim prometom po železnici se v državi ukvarja posebna družba, «Transportfracht, ki deluje v sklopu državnih železnic. Da bi olajšali razvoj prometa po sistemu «piggy - back», so v Zahodni Nemčiji, ustanovili drugo posebno družbo, «Kombinverkehr», pri kateri sodelujejo državne železnice, špediterji in avtoprevozniki. Doslej so v Zahodni Nemčiji, usposobili za ta promet 17 železniških postaj, v prometu pa je 20 posebnih vlakov za hitro dostavljanje blaga. Družba išče sedaj stike z drugimi državami, da bi uvedla vrsto stalnih prog za hitro dostavo blaga v mednarodnem merilu.

31. AVGUSTA NA GRADU

Glasbeni večer z Ivo Zanicchi

Z bogatim glasbenim varietejem se bo v četrtek, 31 t.m. zaključil spored letošnjih poletnih prireditev, ki jih je pripravila Avtonomna letoviščarska in turistična ustanova v Trstu. Na gradu Sv. Justa ali v primeru slabega vremena v Rossettiju, bodo nastopili znana pevka Iva Zanicchi s svojim ansamblom, «Ricchi e Poveri» s svojim ansamblom, napovedovalec Pippo Baudo in modernistični in «pop» ansambel «The Livermen»

Od 24. junija do 31. avgusta, t. j. v razdobju desetih tednov, je ustanova ob velikem finančnem naporu nudila 40 večerov (na gradu in v Rossettiju), ki so zajeli simfonično - vokalne koncerte in fantastično - znanstvene filme, klasični balet in špansko ter brazilsko folkloro, operete in lahko glasbo.

Četrtkov zaključni večer bo v prvem delu obsegal nastope «Livermenov» in ansambla «Ricchi e Poveri» s povezalnimi skeči Pippa Bauda, drugi del pa bo v celoti izvajala Iva Zanicchi, ki se bo v našem mestu predstavila s popolnoma novim repertoarjem.

Predprodaja vstopnic se bo začela v ponedeljek, 28. t.m. ,vendar ne v centralni prodajalni v pasaži Protti, ki jo obnavljajo, pač pa v uradih UTAT v Ul. Imbriani 11 (tel. 767831) dopoldne in popoldne.

Izseljenci iz Avstralije pri odborniku Stopperju

Deželni odbornik za delo in urbanistiko Nereo Stopper je sprejel predstavništvo združenja «Alabarda club» iz Adelaide v Avstraliji, v katerem je združenih nad 400 tržaških izseljencev. Odbornik Stopper je zagotovil zanimanje deželne uprave za rešitev vprašanj tržaških izseljencev v Avstraliji.

Ob isti priložnosti je bil govor tudi o proslavah ob 20. obletnici ustanovitve društva tržaških izseljencev v Buenos Airesu.

V ČETRTEK PONOČI PRI BARKOVLJANSKEM SVETILNIKU

NAKLJUČNA ARETACIJA NEVARNIH ZLIKOVCEV

Eden od pajdašev je skušal pobegniti, drugega, nevarnejšega, pa je dr. Petrosino zadržal z naperjenim samokresom

Mirno lahko rečemo, da je šef letečega oddelka tržaške kvesture dr. Sergio Petrosino, neutruden «lovec» na tržaške zlikovce vseh vrst in pasem... Še najbolj presenetljivo pa je, da daje duška temu svojemu profesionalnemu «konjičku» tudi v času, ko ne uraduje, ko bi bil tako rekoč lahko prost vseh skrbi, ki mu jih nalaga delo pri tržaški policiji. Po uspešnem odkritju orožja, ki so ga neznanci ukradli v videmskem muzeju, je spet izvedel uspesno akcijo, ki je pripeljala do aretacije dveh nevarnih domačih zlikovcev: 28-letnega Claudia Belleja iz Istrske ulice 24 in 29-letnega Antonia Zocchija iz Ul. Vivaldi 2. Za kroniko naj samo omenimo, da sta mladeniča (za Belleja je sodna oblast izdala zaporni nalog) pred nedavnim zapisala svoje ime v anale dznih kriminalnih dejanj tržaške kvesture, ko sta ukradla v uradih podjetja EMI dragocenosti za okrog 25 milijonov lir vrednosti.

A povrnimo se k dr. Petrosinu, ki je v četrtek ponoči iztaknil oba nepridiprava. Malo pred polnočjo se je peljal s svojim osebnim avtomobilom v družbi prijateljem Cosimom Paparo, podnarednikom italijanske vojske, po cesti, ki pelje mimo svetilnika nad Barkovljami. Nekaj metrov pred samim svetilnikom je opazil parkiran alfa romeo tržaške registracije, ki ga je spoznal za tistega, katerega lastnik je Belle. Ker je visel nad mladeničem zaporni nalog, je dr. Petrosino sklenil, da ga počaka. Skupaj s podnarednikom Paparom sta, skrita v komisarjevem avtomobilu, prežala približno četrt ure, ko se je Belle približal «kolegom» Zocchijem svojemu avtomobilu. Dr. Petrosino je naglo skočil iz svojega avta in ukazal obema naj dvigneta roke kvišku. Pri tem je Zocchi pričel naglo bežati po cesti ,med begom pa spustil samokres kal. 22 ameriške izdelave s priključenim dušilnikom. Medtem ko je podnarednik Paparo stekel za ubežnikom in ga po nekaj metrih tudi dohitel ter ustavil, je dr. Petrosino z naperjenim samokresom, ki ga ima vedno pri sebi, ukazal Belleju, naj se postavi z obrazom proti zidu. To je storil zato, ker je dobro poznal Belleja. Ta mu je namreč pred dvema letoma, potem ko ga je že izsledil in ustavil, pobegnil in ga med dramatičnim lovljenjem pahnil z roba Miramarskega drevoreda po škarpi vse do Grljana. Po aretaciji obeh zlikovcev je dr. Petrosino poklical policijski avto, ki je odpeljal mladeniča na kvesturo. Zocchija bodo prijavili sodnim oblastem zaradi posesti strelnega orožja, Belle pa bo moral zaradi sodelovanja pri tatvini in odkupa ukradenega blaga odsedeti v zaporu 3 mesece in 20 dni.

Kino

MIRAMARSKI PARK. Predstave «Luči in zvoki»: ob 21.00 in ob 22.15 dve izvedbi «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.
Nazionale 16.15 «La grande scrofa nera». Barvni film. Alain Cuny, Flora Robson. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.15 «La spia che vide il suo cadavere». George Peppard, Christine Belford; barvni film.
Eden 16.30 «Decameron proibitissimo» (Boccaccio mio statte zitto). Barvni film. Strogo prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.30 «Un solo grande amore». Barvni film. Ornella Muti, Lucia Bosè, Glenn Lee.
Excelsior 16.15 «La banda di Jesse James». Barvni film. Clif Robertson.
Ritz 16.30 «1972: Dracula colpisce ancora». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Oggi punto zero». Barvni film.
Impero 16.30 «Amico stammi lontano almeno un palmo», barvni film. Gigliano Gemma.
Cristallo Vrsta komičnih filmov: 16.30 «Questo pazzo, pazzo, pazzo, pazzo mondo». Barvni film.
Capitol 16.30 «Il mio caro assassino». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 16.30 «Coppia sposata cerca coppia sposata». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.30 «1975: Occhi bianchi su pianeta Terra». Charlton Heston. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 17.00 «La volpe dalla coda di velluto». Barvni film. Maurizio Manuglia, Rossana Gianni. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Abbazia 16.30 «... Continuavano a chiamarlo Trinità». Barvni film. Terence Hill in Bud Spencer.
Ideale 16.30 «Qualcuno dietro la porta». Barvni film. Charles Bronson in Anthony Perkins.
Astra 16.30 «Io sono la legge». Barvni film. Burt Lancaster in Robert Ryan.

KINO NA OBČINAH

predvaja danes ob 19. uri
«LA CONQUISTA DEL WEST»
Največji western film.

Razstave

V Kraški galeriji v Velikem Repnu razstava del Pavla Ferluge z Opčin.

V koprski galeriji Meduza je razstava del skupine AMA (Ajdič, Miljuš, Apollonio).

V koprski galeriji Loža je razstava dunajske šole fantastičnega realizma. Razstava bo odprta ob delavnikih od 9. do 13. in od 17. do 19. ure vse do 1. septembra.

Še danes in jutri bo v občinski umetniški galeriji na Trgu Unità R. Kozman razstavljal svoja najnovejša dela. Razstava bo odprta ob delavnikih od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

V umetniški galeriji ENDAS v Ul. delle Zudecche 1 je odprta razstava del Rine Skerk in Walterja Scodinija. Razstava bo odprta ob delavnikih od 18. do 21., ob praznikih pa od 11. do 13. ure.

V občinski galeriji na Trgu Unità bo v ponedeljek ob 18.30 odprl svojo razstavo slikar Nilo Cabai. Njegova razstava bo trajala do 5. septembra.

V prostorih devinsko - nabrežinske ustanove za gostinstvo in turizem v Sesljanu bo nocoj ob 19. uri odprl razstavo svojih del tržaški slikar Giovanni Duiz.

Danes zvečer ob 18. uri bo v občinski telovadnici v Miljah, Ul. D'Annunzio odprta 5. deželna grafična razstava, ki jo prireja Avtonomni deželni sindikat slikarjev, kiparjev in grafikov iz Trsta v sodelovanju z miljsko občino. Razstava bo odprta vsak dan od 17. do 21. ure do 15. septembra. Razstavljenih bo okrog 130 del 70 avtorjev.

Izleti

SPDT priredi 3. septembra avtobusni izlet na Jesenice, od koder bo skupen izlet na Golico za vse planince iz Trsta, Gorice in Celovca pod pokroviteljstvom PD Jesenice. Golica je lažja tura, približno 3 ure od Jesenic.

Turisti se lahko povzpnejo z žičnico na Španov vrh. Kosilo iz nahrbtnika. Vpisovanje v Tržaški knjigarni pri gdč. Zdenki do 29. t.m.

Cena: 2.200 lir člani, 2.400 lir nečlani, 1.300 lir otroci.

Smučarski odsek SPDT obvešča tekmovalno ekipo, da je odhod na poletni smučarski trening, v soboto, 2. septembra ob 6.45 z glavne avtobusne postaje v Trstu. Prihod v Meran ob 16.55, kjer bo prenočevanje. Naslednje jutro odhod na Stelvio (2.700 m), kjer bo ekipa bivala v hotelu šole Folgore (tel. 0342 / 92-191). Smučišča bodo na pobočjih Livrija (3.500 m). Povratek v Trst v nedeljo, 10. septembra ob 21. uri.

PD Slavko Škamperle obvešča prijavljene izletnike za 27.8.72, da bo odhod ob 6.00 uri od cerkve Sv. Ivana in prosi, da bi poravnali znesek pred odhodom.

Mali oglasi

IZGUBLJENO — PSICKA leto dni stara, črno bela in bledo siva, nosi zelen pas, ime Eta, zgubljena v Ulici alle Cave. Telefonirati na 765-241.

IŠČEMO vajenko in delavko za kroznarno. Telefonirati 60-886.

Tržaška pokrajina priredi, s sodelovanjem občinske uprave v Dolini, v dneh 26., 27., 28. avgusta v **Boljuncu**

I. POKRAJINSKO RAZSTAVO VIN

PROGRAM

Danes, 26. avgusta
ob 17.00: Otvoritvena slovesnost. Odprtje razstave, pokušnja vina, koncert godbe na pihala
ob 24.00: Zaprtje kioskov

Nedelja, 27. avgusta
ob 10.00: Odprtje kioskov
ob 17.00: Začetek kulturnega sporeda: koncert zbora «E. Grion» tovarniškega krožka ladjedelnice Italcantieri iz Tržiča, koncert zbora «Fran Venturini» od Domja, nastop folklornih skupin «Santa Gorizia» in «Tine Rožanc» iz Ljubljane, koncert godbe na pihala
ob 24.00: Zaprtje kioskov

Ponedeljek, 28. avgusta
ob 10.00: Odprtje kioskov
ob 16.00: Okrogla miza na temo «Tipizacija vin v pokrajini» v dvorani občinskega sveta v Dolini

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 26. avgusta
BERNARD

Sonce vzide ob 6.19 in zatone ob 19.54 — Dolžina dneva 13.35 — Luna vzide ob 20.20 in zatone ob 8.16.

Jutri, NEDELJA, 27. avgusta
ZLATKO

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 25, najnižja 17,7, ob 19. uri 23,2 stopinje, zračni tlak 1017,9 stabiliziran, veter 13 km na uro, vzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,3 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. avgusta 1972 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo je 14 oseb.

UMRLI SO: 69-letni Vittorio Borri, 75-letni Attilio Minutillo, 84-letna Beatrice Riosa vd. Apollonio, 3 dni stari Massimiliano Borghesi, 79-letni Giuseppe Renzi, 71-letni Edoardo Boltar, 94-letna Marija Žerjal vd. Ota, 73-letni Giovanni Fortuna, 85-letni Vittorio Iurincich, 48-letni Michele Gallo, 82-letna Cosima Teodora Isidoro vd. Vitale, 63-letna Giuseppina Fonzari vd. Bisiani, 67-letna Emma Brina, 89-letna Alda Suttina vd. Affatiti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44; Miani, Drev. Miramare 117 (Barkovlje).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 4; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19-c.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mati

Ota Marija roj. Žerjal

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes ob 14.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče v Škednju.

Žalujoči sinovi in hčerke s družinami ter drugo sorodstvo

Trst, Ljubljana, 26.8.1972

18. MEDNARODNI VINSKI SEJEM

26. 8. - 3. 9. 1972

VINO '72

Komercialna razstava in pokušnja vin iz 19 držav od 10. do 18.
Gostinski prostor odprt vsak dan od 10. do 22.30.

Zabavni večeri ob 19. uri:
— **29. avgusta** Gorenjski večer — pokrovitelj KK VIPAVA in FRUCTAL — ALKO, Ajdovščina;
— **30. avgusta** ESMA SHOW;
— **31. avgusta** Ribniški večer — pokrovitelj TALIS, Maribor;
— **1. septem.** Humoristično zabavni večer;
— **2. septem.** Humoristično zabavni večer — pokrovitelj ISTRAVINOEXPORT, Rijeka

Informacije po telefonu: 311-324

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA

V OKVIRU DVEH ZGODOVINSKIH OBLETNIC

SEŽANA PRAZNUJE JUTRI SVOJ OBČINSKI PRAZNIK

Otvoritev zgradbe nove osnovne šole v Sežani, podelitev občinske nagrade «28. avgust» in listin OF za leto 1972 zaslužnim občanom in organizatorjem - Pobratenje z italijansko občino S. Ambrogio (Verona) itd.

Sežanska občina praznuje vsako leto 28. avgusta svoj občinski praznik v spomin na prihod prvih partizanov na današnje področje občine v zimi 1941-42. Letos povezujejo ta praznik s 30. obletnico slovenske partizanske vojske in 25-letnico priključitve Primorske k Sloveniji in Jugoslaviji.

Program letošnjih svečanosti, ki bodo jutri, v nedeljo in v ponedeljek, bo zato še posebno bogat in pomemben, začel pa se bo jutri zjutraj ob 9. uri s svečanim odprtjem nove zgradbe osnovne šole v Sežani. Ob 11.00 bo slavnostna seja občinske skupščine v hotelu Triglav. Na njej bodo podelili domicil V. bataljonu 1. brigade VDV. Hkrati bodo s predstavniki italijanske občine Sant'Ambrogio di Valpolicella (Verona), ki jih bo vodil župan, podpisali listine o pobratenju obeh občin. Nato bodo podelili občinske nagrade «28. avgust» štirim zaslužnim občanom in sicer Antonu Sosiču, dr. Elizabeti Nanut, Rajku Štolfi in Bojanu Magajni. Sledilo bo polaganje vencev pred spomenik padlim in poimemenovanje nove osnovne šole po Srečku Kosovelu. Ob 13.00 bo sprejem za predstavnike VDV, italijanske delegacije, odbornike in goste, ki ga prireja predsednik sežanske občine v hotelu «Maestoso» v Lipici.

Program se bo, kot rečeno, nadaljeval v ponedeljek zvečer, ko bo ob 20.00 v Sežani proslava na prostem z javno podelitvijo listin Osvobodilne fronte slovenskega naroda najbolj zaslužnim občanom in organizacijam za leto 1972. Nagrado bodo prejeli Vaška skupnost Slope, Pionirski odred osnovne bole Sežana, Radioamaterski klub Divača, Vera Može, Evstahij Zadnik, Alfonz Grmek, Bruno Kovačič, Rado Škabar, Zdenka Hudolin in Franc Metljak.

Na proslavi bodo sodelovali mladinski pevski zbor iz Sežane, združeni pevski zbori iz Divače, Dutovelj, Kobjeglave - Štanjela, godba na pihala iz Divače in recitatorji Slovenskega gledališča v Trstu.

V počastitev praznika sežanske občine bomo v naši jutrišnji številki objavili več člankov o gospodarskem in kulturnem življenju in razvoju v občini ter o vlogi Sežane kot mesta ob meji, zlasti glede povezovanja med slovenskim življem

PO DRZNI TATVINI V VIDEMSKEM MUZEJU

V zapuščeni pralnici odkrili ukradeno starinsko orožje

Gre za 21 starinskih pušk in samokresov v vrednosti 52 milijonov lir - Dr. Petrosino in njegovi sodelavci na dobri sledi za tatovi

Načelnik letečega oddelka tržaške kvesture dr. Petrosino je pred dnevi z izredno uspešno akcijo iztaknil vso starinsko in dragoceno orožje, ki so ga neznanci ponoči med 2. in 3. avgustom letos ukradli v «Casa della Contadinanza» v Vidmu. Šlo je za stare evropske in turške puške iz 16. in 17. stoletja, katerih vrednost so ocenili na 52 milijonov lir. Neznani tatovi so že pred dvema letoma izvedli podobno tatvino. Vrednost ukradenega orožja je tokrat dosegla 70 milijonov lir.

Takoj po drzni tatvini je vodja letečega oddelka videmske kvesture dr. Alfino raztegnil preiskavo in lov za tatovi na vse pokrajine, ki mejijo z videmsko. O dogodku pa so bile obveščene tudi vse deželne kvesture. Dr. Petrosino je takoj po sporočilu iz Vidma zbral skupino najboljših mož, ki jih ima v oddelku, ter v kratkem času iztaknil skrbno skrito starinsko orožje.

Kako je potekala akcija za iztaknitev orožja? O tem je dr. Petrosino govoril na včerajšnji tiskovni konferenci v uradu tržaške kvesture. V nedeljo, 6. avgusta, okrog 8.30 je neka ženska telefonsko sporočila agentom letečega oddelka kvesture, da je ponoči zaslišala sumljive in dokaj nenavadne šume, ki so prihajali z dalj časa neobdelanih travnikov in vrtov vzdolž Ul. Capitolina. Ženska je še povedala, da je imela občutek, kot bi se ponoči klatile po travniku čudne sence. Zaslišala naj bi celo šepetanje ljudi in suhe veje, ki so se lomile pod koraki neznancev.

Nekaj minut po telefonskem sporočilu neznanke, ki je dejala, da stanuje v nekem poslopju v Ul. delle Zudecche, da pa noče povedati imena, ker se boji «sitnosti», se je dr. Petrosino z apuntatom Sulligoiem odpeljal do označenega kraja. Pol ure kasneje sta se vodji letečega oddelka kvesture pridružila še podčastnik javne varnosti Fiemontesi in apuntat Canarutto. Dohod na travnik je predstavljal nekaj težave. Vežna vrata zapuščenih poslopij na Korzu Saba so bila zaklenjena, drugih prostih dohodov pa ni bilo. Zato so morali dr. Petrosino in njegovi sodelavci preskočiti ali bolje preplezati zid in ograjo nasproti trgca v končnem delu Ul. delle Zudecche. Travnik, ki ga je ženska označila za sumljivega, je dajal že ob prvem pogledu vtis prostora, na katerem se da zelo skrbno skriti ukradeno blago. Področje je namreč popolnoma zapuščeno in tako rekoč brez pravega dohoda. S takim logičnim sklepom — da je namreč kraj kot nalašč vsestransko uporaben za skrivanje ukradenih predmetov — so se preiskovalci lotili dela. Natančno so pregledali vse grme in globeli na pol porušene hiše, ki je na travniku, dokler niso okrog poldne zagledali nekakšen podzemski prehod na končnem delu stare parne pralnice. Na stropu tega prehoda je bil okrogla odprtnina, nad to pa prazen prostor. Prostor je omejeval del dimnika peči omenjene pralnice. Strop z odprtino je približno dva metra visoko od samega poda, pokritega s smetmi in staro šaro. Agentom je kljub temu uspelo na hitro postaviti oder iz opek in desk in se po njem povzpeti skozi odprtino v stropu v gornji, prazen prostor. Tu so z velikim presenečenjem odkrili 21 kosov orožja. Puške in samokresi so bili delno oviti v plahte, delno pa shranjeni v veliki torbi z dvojnim ročajem. Ker so preiskovalci upali, da bodo neznani storilci prišli po orožje, so postavili zasedo. Ker pa se je ta po nekaj dneh mučnega prežanja izkazala za neuspešno, so 18. avgusta odpeljali orožje, in ga izročili direkciji videmskega muzeja na kraju samem pa pustili za vsak primer dva agenta. Kar zadeva domnevne prikrivalce orožja, pri katerih naj bi iztaknili ukraden plen, je dr. Petrosino povedal, da je vest neresnična. Pač pa so na dobri poti za izsleditev samih tatov, mogoče že prihodnji teden.

VČERAJ POPOLDNE PRI TRŽIČU

Drveči vlak oplazil avto: ranjena tričlanska družina

Nesreča se je pripetila na nezavarovanem železniškem prehodu

Včeraj popoldne je lokomotiva potniškega vlaka, ki prevaža delavce iz Ronk v tržiško ladjedelnico, silovito oplazila osebni avtomobil, v katerem se je peljala tričlanska družina iz Tržiča. Človeških žrtev na srečo ni bilo, preplaha pa je bilo dovolj.

Slikovita prometna nesreča se je pripetila malo po 18. uri na nezavarovanem železniškem prehodu v bližini steze, ki pelje v edino hišo onstran železniške proge, v Ul. 1. maja 3. Voznik fiata 850 goriške registracije, 57-letni Ezio Galassini iz Ul. Sant'Elia 16 se je peljal skupaj z ženo Ledo in komaj 17 mesecev staro hčerkico po obalni cesti, ko je pri omenjeni stezi hotel zavoziti čez železniški prehod. Namenjen je bil na drugo stran proge k sorodnikom. Nekaj minut prej je odpeljal iz tržiške ladjedelnice potniški vlak proti Ronkam. Skoraj gotovo je, da se Galassini ni zavedel prihajajočega vlaka in tako, kljub opozorilnemu znaku, zavozil na tračnice. Lokomotiva, ki je prav tedaj pridrvela tam mimo, je bočno oplazila osebni avtomobil in ga potegnila kakih šest metrov za seboj. Pri tem je goriški fiat čelno treščil v zidek nad napravami bližnjega namakalnega prekopa. Vse tri ranjence so z rešilcem RK odpeljali v tržiško bolnišnico, kjer so edino Galassina zaradi pretresa možganov in odrgnin po obrazu sprejeli na 15-dnevno zdravljenje. Njegovo žena 45-letno Ledo Boscarol in njuno malo hčerko Eleno pa so po razkužitvi ran poslali domov s prognozo okrevanja v 10 oziroma 8 dneh.

Na vlaku, ki je kmalu po nesreči odpeljal proti Ronkam, ni bilo ranjenih, Galassinijev fiat 850 pa je bil v nesreči skoraj popolnoma uničen. Vse formalnosti so opravili agenti cestne in železniške policije.

● **Na športnem igrišču v Salita Ubaldini v Miljah bo v nedeljo 27. t.m.** praznik komunističnega tiska v organizaciji občinskih nameščencev «Prijateljev Unità». Spored, ki se bo začel ob 15. uri, bo obsegal nastop orkestra «K 4», tombolo z bogatimi dobitki in varietejski program s komikoma Cicillom in Galdinom.

Danes, 26. in jutri, 27. avgusta 1972

TRADICIONALNI

RIBIŠKI PRAZNIK V IZOLI

SPORED:

DANES, 26. avgusta

ob 10. uri: izkrcanje ribičev v pristanišču ob sodelovanju godbe na pihala, nato pozdrav in nagraditev najbolj prizadevnih ribičev;

ob 19. uri: na Trgu JLA nastop mešanega pevskega zbora «France Prešeren» iz Boljunca pri Trstu;

ob 19.30: ples na prostem ob igranju glasbenih ansamblov Brajko in Škerjanc;

OB ISTI URI PLES V PARKU ARRIGONI, NA TERASI HOTELA HALIAETUM IN NA BELVEDERU.

JUTRI, 27. avgusta

dopoldne in popoldne razne športne igre;

ob 19. uri: ples na prostem, igrata glasbena ansambla Brajko in Škerjanc.

Za prigrizek in pijačo bo dobro poskrbljeno! Ribje specialitete, vol na ražnju!

VABLJENI!

26. sejem

od 27. avgusta do 10. septembra '72

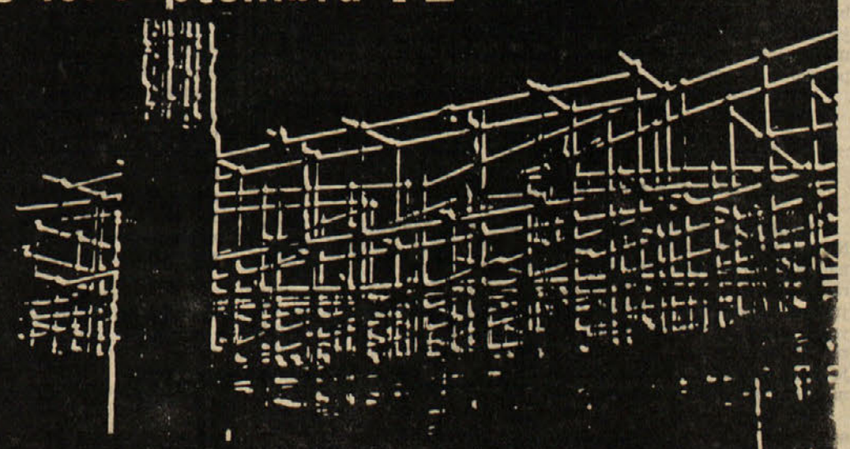

pordenone

POROČILO PREDSEDNIKA CELLIA UPRAVNEMU ODBORU

KORISTNO LANSKOLETNO DELOVANJE GORIŠKEGA ZAVODA ZA LJUDSKE HIŠE

Izročili so 212 stanovanj, v gradnji jih je bilo 247, načrte so pripravili za nadaljnjih 164 - Želja po čimprejšnji aplikaciji zakona štev. 865 - Prizadevanje za uvedbo socialnih najemnin

Lanskoletni obračun goriškega zavoda za ljudske hiše se je zaključil z deficitom 89.824.010 lir. To je sporočil predsednik zavoda Massimo Cellie članom upravnega odbora IACP v poročilu o lanskem delovanju zavoda. Deficit se je v primerjavi s prejšnjim letom (v katerem so deficit prvič zabeležili) povečal zaradi nekaterih od deželne nesprejetih sklepov odbora goriškega zavoda.

Za upravljanje in vzdrževanje novih stavb so lani beležili deficit nad 58.000.000 lir, za nove plače osebja pa deficit 35.000.000 lir. Tudi aplikacija socialnih najemnin je zahtevala precejšnje stroške.

Beseda o socialnih najemninah teče že precej časa. Zavod IACP v Gorici gradi stanovanjske hiše s podporami iz državnih ter deželnih virov, na podlagi različnih zakonov in z različno podporno osnovo. Zaradi tega lahko pride do tega, da je treba za dve enaki stanovanji ki sta bili zgrajeni s finančno pomočjo dveh različnih zakonov, zaračunati različni najemnini. V nekaterih primerih je taka najemnina možna za delavski žep, v drugem pa ne.

Goriški zavod za ljudske hiše je pred časom sklenil poenotiti vse najemnine za novozgrajene hiše. V ta namen so izglasovali potrebni sklep, deželna uprava pa ga je zavrnila, češ da ni zakonito upravičen. Proti tej zapreki deželne uprave se je IACP v Gorici pritožil in poslal vso zadevo državnemu svetu v Rim. Doslej iz prestolnice ni bilo odgovora.

V predsedniškem poročilu je tudi govora o drugem sklepu upravnega odbora v prejšnjem letu. Takrat so sklenili povišati tiste najemnine, ki se niso povišale od leta 1960. V nekaterih primerih gre zares za malenkostne najemnine. Nekateri plačujejo za trisobno stanovanje, ki nima sicer niti kopalnice niti centralnega ogrevanja, dva do tri tisoč lir mesečno. V soglasju z zastopstvom zainteresiranih najemnikov in s sindikati je upravni svet sklenil povišati vse najemnine izpred leta 1960. S tem izkupičkom bi bilo moč na eni strani povečati število sedanjih socialnih najemnin, dobili pa bi tudi denar za vzdrževanje starejših stavb. Tudi ta sklep se je nekje v pisarnah deželne in rimske birokracije ustavil. Na ta način naj bi goriški IACP pridobil približno 70.000 000 lir letno.

V zvezi s socialnimi najemninami naj omenimo, da so se za previsoke najemnine, ki so vsiljene od posameznih zakonov, protestirali pred kratkim v Škocijanu ob Soči. Tamkajšnja občina je namreč poslala deželni vladi protestno pismo v katerem ugotavlja, da je treba za ljudsko stanovanje odšteti 29.000 lir mesečne najemnine in da je treba tej vsoti dodati še enajst tisoč lir za kurjavo, čiščenje in druge službe. 40.000 lir mesečno je vsekakor preveč za ljudsko stanovanje. Občina v Škocijanu ob Soči s tem dejansko podpira namen goriškega IACP, da bi povsod uvedli socialne najemnine. Sklep je podprl tudi tovarniški svet ladjedelnice v Tržiču.

V poročilu predsednika IACP je izraženo zadovoljstvo, da je bil izglasovan zakon štev. 865 z dne 22. oktobra 1971, ki daje na razpolago precejšnja sredstva za gradnjo ljudskih stanovanj, po katerih je vsak dan večja potreba. Vendarle je v poročilu izrečena tudi bojazen, da ne bi prišlo tudi v tem primeru do birokratskih zastojev, kot se je že pokazalo pri drugih zakonih, s katerimi daje država podporo za gradnjo ljudskih stanovanj. V veliki večini primerov ležijo milijarde neizkoriščene, ker je birokratski postopek raznih ministrstev zelo zapleten in dolg. V blagajnah GESCAL leži na tisoče milijard, zato da se dejansko začne graditi hišo pa sta potrebni najmanj dve leti in pol odkar je bil denar nakazan.

Koliko stanovanj so zgradili ali načrtali lani? Tudi o tem je v poročilu govor. V naši pokrajini so lani zgradili in izročili najemnikom 212 stanovanj, za katera so porabili 1.340.000.000 lir. Večino teh stanovanj (174) so zgradili z lastnimi sredstvi, le za 38 je denar dala ustanova Gescal. Država ni dala niti lire.

V istem času so gradili, poleg že omenjenih, še drugih 247 stanovanj v skupni vrednosti 1.680.000.000 lir. Tudi za večino teh (235) je denar poskrbel IACP, le za 12 stanovanj je dala denar Gescal. V istem času, t.j. lani, so pripravili načrte za nadaljnjih 164 stanovanj, vse s svojimi sredstvi, v vrednosti 1 mrde 394.000.000 lir

Kot vidimo dela goriški zavod za ljudske niše precej, vendar bi bile potrebe še večje. V načrtu imajo večje komplekse, skušajo popraviti kar se da stara stanovanja, v vseh novih stavbah nameščajo moderne sanitarije in tudi naprave za centralno ogrevanje in centralne naprave za toplo vodo. Ljudska stanovanja morajo biti sodobno opremljena. Poročilo predsednika se zaključuje z željo, da bi vlada čimprej aplicirala zakon št. 865. Na ta način bi bilo precej denarja na razpolago za gradnjo prepotrebnih ljudskih stanovanj.

NAROČITE SE NA Primorski dnevnik!

SEJA POKRAJINSKEGA ODBORA

Pomagati kmetovalcem razlaščenim v javno korist

Izplačati čim višjo odškodnino in tudi brez odlašanja

Na zadnji seji pokrajinskega odbora so pod predsedstvom dr. Bruna Chientarolija razpravljali o vprašanju razlaščene zemlje za potrebe avtocestnega odcepa Villesse — Gorica. Odborniki so se seznanili z različnimi posledicami tega vprašanja ter z njegovo zaostritvijo zaradi nezadovoljstva kmetovalcev in njihovega javnega izražanja zaskrbljenosti.

Ugotovili so, da ni mogoče več odlašati z nadaljevanjem del, obenem pa so izrazili svojo zaskrbljenost spričo dolgoletnih težav kmetijskega sektorja predvsem zaradi razlastitev v javno korist.

Opozorili so na svoje posredovanje pri deželnih in državnih oblasteh, da bi prejeli prizadeti kmetje pravično odškodnino za zemljo, kjer bodo zgradili avtocestni odcep. Sporazumeli so se o nadaljnji podpori kmetom, ki jo bodo izkazali tako, da bodo na pristojnih mestih zahtevali izplačilo čimvečje odškodnine, ki naj bi jo izplačali čimprej, po možnosti celo v obliki predujma.

Vzporedno s tem bodo skušali spopolniti zakonske ukrepe v korist tistih kmetijskih posestev, ki jih bo resno prizadel odvzem zemlje za javno korist.

Do 15. septembra vpis za redne habilitacijske tečaje

Prosvetno ministrstvo pripravlja za šolsko leto 1972-73 pravilnik za redne habilitacijske tečaje. Z odlokom z dne 7. avgusta pa je ministrstvo že sporočilo podrobnosti za vpis na tečaje. Zainteresirani šolniki morajo vložiti prošnjo naravnost deželnemu šolskemu nadzorniku, Trg S. Antonio Nuovo — Trst, najkasneje do 15. septembra 1972.

PO UGOTOVITVI PRIMEROV PARKLJEVKE NA PROSEŠKI POSTAJI

Na goriško postajo prihaja dnevno približno trideset vagonov živine

S tolikšnimi pošiljkami je postaja preobremenjena - Razgovori s tujimi železnicami za preusmeritev živinskega prometa čez Pontebo - Tovorno postajo treba preurediti

Zaradi zapore proseške železniške postaje, kjer je mejni živinozdravnik dr. Galli ugotovil, da je večje število živali, ki so prišle iz Romunije, kazalo znake parkljevke, so ves živinski promet za sedaj usmerili na gorisko postajo. Tukajšnji kolodvor pa ni zadostno opremljen, da bi sprejemal tolikšno število živali, kar povzroča precejšnje težave in zastoje

Včeraj smo se pogovarjali z glavnim postajenačelnikom Compagnonijem, ki nam je povedal, da je živinski promet preobremenil postajo tako, da so morali za silo najeti nove delovne sile, da bi mogli biti kos nastalemu položaju.

Do sedaj je na goriško postajo prišlo skupno 58 vagonov živine iz Poljske, Jugoslavije, Bolgarije, Madžarske in tudi z nekaterih področij Romunije, na katerih doslej niso opazili znakov okužbe. V naslednjih dneh pa predvidevajo prihod še večjega števila živali, kar bo brez dvoma povzročilo hude preglavice uslužbencem, ki morajo živino tudi napajati in krmiti. Z goriške postaje pošiljajo nato živali v notranjost Italije, vendar jih mora prej pokrajinski živinozdravnik dr. Almerigogna pregledati, še posebno sedaj, ko je nevarnost okužbe večja.

Goriška postaja zmore sprejeti dnevno od deset do petnajst vagonov živali, sedaj pa postaja položaj zaskrbljujoč, kajti proseška postaja bo ostala zaprta najmanj tri tedne.

Postajenačelnik Compagnoni nam je povedal, da so v teku razgovori s predstavniki tujih železnic, da bi večji del prometa usmerili čez Pontebo. Ta ukrep postaja nujen, kajti Gorica ne bo zmogla vzdržati sedanjega ritma mnogo časa. Ko bo dogovor sklenjen bo na tukajšnjo postajo prihajala samo živina iz Jugoslavije, živinski promet iz vseh ostalih vzhodnih držav bo pa usmerjen preko Pontebe.

Ta primer, ki ni edini, še enkrat odpira vprašanje ali bi ne bilo potrebno, enkrat za vselej, ojačiti goriški tovorni kolodvor bodisi s povečanjem osebja, bodisi z ureditvijo potrebnih infrastruktur, ki bi devoljevale hitrejši tok živinskega in drugega prometa.

Izgubljeno-najdeno

Na uradu mestnih stražnikov so na razpolago sledeči izgubljeni - najdeni predmeti:

Dva mopeda; štiri moška in tri ženska kolesa; kolo znamke «graziella»; ženska torbica; dva fotoaparata; kovinasta zapestnica; dragocena zapestnica; moška ročna ura; tri mošnjički z denarjem; album s 16 slikami; podolgovat predmet iz medenine

Agitacija delavcev podjetja Calcisonzo

Po sestanku z ravnateljstvom podjetja Calcisonzo so se prejšnji dan sestali predstavniki treh sindikalnih organizacij gradbenih delavcev (Fillea, Filca in Feneal) še s sindikalnim zastopstvom tega podjetja in se pogovorili o položaju v njem.

Ugotovili so, da ravnateljstvo ni izpolnilo obveznosti, ki jih je sprejelo na sestanku s sindikati. Zato so zahtevali ponoven sestanek, da bi spor poravnali v obdobju nekaj mesecev. Če jim to ne bo uspelo, bodo delavci podjetja obnovili agitacijsko gibanje. Pokrajinska sindikalna tajništva bodo sklicala sestanek delavcev in jim pojasnila nastali položaj.

DO SHODA MANJKA KOMAJ DOBER MESEC

Za srednjeevropsko kulturno srečanje doslej že 75 prijavljenih iz 7 držav

Med prijavljenimi sta tudi predstavnika Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta Josip Tavčar in Filibert Benedetič

Mesec dni nas še loči od srednjeevropskih kulturnih srečanj. Odbor te mednarodne kulturne prireditve je že sestavil popoln «vozni red», po katerem se bodo odvijale. Za našo zamejsko slovensko narodno skupnost je pomembno, da sta se prijavila dva pomočevalca. Poleg predsednika Slovenskega stalnega gledališča prof. Josipa Tavčarja, ki bo govoril — kakor smo že poročali — o naši gledališki hiši kot stičišču idej in ljudi, bo direktor gledališča Filibert Benedetič govoril o strukturah zamejskega gledališča. Ustvarjalna prisotnost dveh predstavnikov zamejskih Slovencev na shodu daje prireditvi večji pomen, ker bo na takšen način ponudena možnost, da s tako pomembne govornice opozorimo mednarodno javnost, ki bo zastopana na tem shodu, na našo prisotnost v teh krajih in na naš prispevek k medsebojnemu spoznavanju na področju gledališke kakor tudi drugih kulturnih dejavnosti.

Jugoslovansko delegacijo bo sestavljalo kar 12 delegatov, med njimi so tudi pesnik Matej Bor, režiser Emil Frelih, univ. profesor Filip Kumbatovič, režiser Igor Pretnar; prijavljena sta tudi dva časnikarja, ki bosta spremljala dogajanje, in sicer Urban Koder in Marijan Drobež. Emil Frelih bo govoril o povezovanju slovenskih gledališč z gledališči drugih narodov. Beograjski gledališki kritik Miodrag Kujundžič bo govoril o «Sterijinem pozorju», predstavnik italijanskega gledališča z Reke Lucifero Martini pa o vlogi italijanske drame v stikih med Italijo in Jugoslavijo.

Uvodno besedo bo imel prof. Heinz Kindermann, direktor zavoda za zgodovino dunajskega gledališča, ki je hkrati tudi podpredsednik mednarodne zveze gledaliških raziskav. Govoril bo o gledališču kot povezovalcu prebivalstva srednje Evrope.

Na tiskovni konferenci, ki jo je priredil predsednik srečanj poslanec Michele Martina, so seznanili prisotne o udeležbi poljskega predstavništva, ki bo prvič prisotno, odkar so se srečanja pričela pred sedmimi leti. Letos bo na njih zastopanih kar sedem držav. Doslej so prejeli 75 prijav, ni pa izključeno, da se bo število povečalo. Srečanja bodo odprli v soboto, 30. septembra in bodo trajala tri dni.

Izreden vojaški dopust za udeležence posebnih habilitacijskih tečajev

Po odloku ministrstva za šolstvo bodo šolnike, ki z dokumentacijo dokažejo, da se bodo udeležili posebnih habilitacijskih tečajev in ki bi v istem obdobju morali odpotovati k vojakom, vpoklicali v vojaško službo v naslednjem predvidenem roku. Kdor je pa že pri vojakih bo lahko zaprosil za izreden tridesetdnevni dopust za prvi del tečajev, za drugi del pa občasna dovoljenja.

Natečaj za mesti zdravniške pomočnice

Goriška občina je razpisala natečaj z izpiti za mesti zdravniške pomočnice. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 31. oktobra 1972. Za vsa podrobnejša pojasnila se zainteresirani lahko obrnejo na urad za osebje pri goriški občini.

S tiskovne konference srednjeevropskih kulturnih srečanj. Predsednik Michele Martina (tretji od leve) skupaj z Moisejem, Ciuffarinom in dr. Roccom Rocco.

VČERAJ OPOLDNE PRI FARRI

SMRTNA NESREČA DELAVCA IZ PODGORE

Zaradi prebitja lobanje izdihnil, še preden so ga pripeljali v bolnišnico

Nekaj pred 13. uro včeraj se je 46-letni delavec Ferruccio Kosic, doma iz Podgore Ulica Cotonificio 5, smrtno ponesrečil na Majnici. Z mopedom se je peljal iz Gradišča proti Gorici in je na ravni cesti padel ter z glavo zadel ob kamen in si prebil lobanjo. Poseg rešilca je bil takojšen, vendar so nesrečneža pripeljali v bolnišnico že mrtvega. Poleg prebitja lobanje so mu zdravniki ugotovili še zlom čeljusti in druge poškodbe po telesu.

Vzrok nesreče še ni znan, zdi se pa, da je Kosicu nenadoma postalo slabo in da je zaradi tega izgubil nadzorstvo nad vozilom. Karabinjerji iz Gradišča, ki vodijo preiskavo, so namreč izključili možnost krivde neke tretje osebe.

Kosic, ki je bil zaposlen v podgorski predilnici, zapušča ženo in dva otroka.

Ukrep za zaščito pridelka

Goriški župan sporoča, da je prepovedano uporabljati zasebne poti, ki vodijo na njive in v vinograde. Poljski čuvaji bodo kaznovali tiste, ki jih bodo zalotili v teh krajih. Županova odredba ima namen zaščititi pridelek.

Kino

Gorica

VERDI: 17.00-22.00 «Causa di divorzio». C. Spaak, E. Montesano; film je v barvah.
CORSO: 17.15-22.00 «I cow-boys». J. Wayne in B. Dern; barvni film.
MODERNISSIMO: 17.00-22.00 «Reverendo Colt». G. Madison in R. Harrison; kinemaskopski film v barvah.
CENTRALE: 17.00-21.30 «Le armate rosse contro il terzo reich». N. Krjuckov in V. Sofanov; barvni film.
VITTORIA: 17.30-22.00 «La dolce ala della giovinezza». P. Newman in G. Pagie; kinemaskopski film v barvah: mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO: 18.00 «Cosa avete fatto a Salange». J. Fuchsberger; barvni film.
EXCELSIOR: 17.30 «Cat Low». J. Brynner in R. Kemma. Barvni film.
PRINCIPE: 18.00 «Le pistolere». C. Cardinale in B. Bardot. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Mazurka v postelji», danski barvni film - ob 18.15 in 20.15.
SVOBODA (Šempeter): «Robin Hood, ognjeviti lokostrelec», italijanski barvni film - ob 18.30 in 20.30.
RENČE «Modri vojak», ameriški barvni film - ob 20.
ŠEMPAS: «Sinsinati Kid», meh.-ameriški barvni film -ob 20.30.
KANAL: «Tri zlate kače», ital.-ameriški barvni film - ob 20.
DESKLE: «Pregon za 100.000 dolarjev», ital.-ameriški barvni film - ob 20.
PRVAČINA: Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Alesani, Ul. Carducci 12, tel. 2268.

NA TRADICIONALNEM TEKMOVANJU HARMONIKARJEV

Prvo mesto je letos zasedel E. Jussa iz Beneške Slovenije

Kako je prireditev nastala - Kakšen je njen namen - Letos je nastopilo 40 harmonikarjev - Program prireditve - Zelo veliko domače in tuje publike

V nedeljo, 6. avgusta, je bilo na Pokljuki pred gostiščem «Ob tabornem ognju», peto tradicionalno tekmovanje starejših slov. harmonikarjev. Tekmovanje je bilo na obsežni jasi na višini 1250 metrov in na prireditev je prihitelo več tisoč ljudi iz raznih krajev Slovenije, predvsem Gorenjcev.

Že od svojega začetka leta 1967 je bila prireditev namenjena tekmovalcem z navadnimi, diatoničnimi harmonikami. Tekmovalci morajo biti stari najmanj 45 let. Z naše strani, to se pravi iz zamejstva , se je tekmovanja udeležil le 49-letni Elisej Jussa iz Petjaga v Nadiški dolini. Je to zaveden Slovenec, oče štirih otrok in zadnji dve leti že stari oče. Skupno z njim se nas je prireditve na Pokljuki udeležilo 15 beneških Slovencev iz Nadiške in Sovodenjske doline.

Harmonikarsko tekmovanje na Pokljuki je pred petimi leti organiziral rezervni polkovnik Franc Jernejc - Milče, ki nam je na dan tekmovanja med drugim rekel:

«Največ sem partizanil po Slovenskem primorju, vse do Trsta in Tržiča. Med Primorci sem se počutil, tako, kot se lahko najbolje počuti oficir med svojimi vojaki. Vrastli so se mi v srce tako, da mi je Primorska postala prijateljski svet».

Na vprašanje, kako je prišel do zamisli za edinstveni praznik slovenskih harmonikarjev, nam je Milče takole rekel:

«Po dolgih letih vojaške službe in po upokojitvi sem se iz mestnega trušča umaknil na nebeško mirno Pokljuko, da bi v tej prirodni lepoti užival neposredni stik z našimi gorami. Prevzel sem gostišče «Ob tabornem ognju» in tu delam in živim. Slovenska diatonična harmonika pa mi je najbolj prevzela srce v pratizanih in tako sem že dolge razmišljal, kako bi te naše vesele slovenske godbenike vsaj enkrat na leto zbral na kako javno prireditev, ki naj bi postala tradicionalna. Potem ko sem, upam, dokončno odložil vojaško suknjo in se umaknil v to planinsko tihoto sem svojo zamisel zanesel med pomembne kulturne in prosvetne delavce, ki so moje načrte podprli brez oklevanja. In pred petimi leti smo tu na Pokljuki imeli prvo tekmovanje. Glavni namen prireditve je, ohraniti in razvijati bogato slovensko zapuščino partizanske in narodne pesmi. Prireditev je obenem obujanje slovenskih partizanskih tradicij. Tekmovalci pa lahko izbirajo tako partizanske kot narodne pesmi.»

Ko je tako podčrtal bistvo ali jedro tekmovanja je o letošnji prireditvi rekel naslednje:

«Uspelo nam je pridobiti 40 starejših harmonikarjev, med katerimi je tudi precej takih, ki so na Pokljuki že nastopali. Tisti, ki je že enkrat nastopil, želi sodelovati tudi naslednje leto. Prireditvi smo sicer nadeli ime «tekmovanje», dejansko pa je to le snidenje slovenskih godcev. Naš organizacijski odbor je sklenil nagraditi vse nastopajoče, ne glede na raven njihove sposobnosti. Kljub temu imamo vsako leto po dve glavni nagradi za tista dva harmonikarja, ki ju strokovna žirija oceni za najboljša. Nagradi imata bolj simbolični pomen. Za prvo najpomembnejše mesto sme določiti prehodno trofejo v obliki mojstrsko izdelane cokle, zraven pa je še čudovito lepo izdelana narodna fajfa, okovana s srebrnimi ornamenti. Trofeja je nagrada hotelov Ljubljana Transport - Bled. Zmagovalec jo mora osvojiti tri leta zaporedoma, da mu ostane v trajni lasti. Za drugo najboljše mesto je na razpolago velik srebrn pokal, ki ostane zmagovalcu v last takoj ob prvi zmagi.

V vročem avgustovskem soncu, je letošnje srečanje slovenskih godcev na Pokljuki vsestransko uspelo. Publike je bilo veliko. Tudi iz zamejstva. Nekaj je bilo tudi Avstrijcev in Nemcev, skupno torej veliko ljudi. Za nas, beneške Slovence, je bila prireditev pomembna, tudi zato, ker je na njej kot smo že rekli, sodeloval domačin Jussa. Na tekmovanju je odigral dva beneško - slovenska narodna valčka, ki sta verjetno stara tudi nad sto leti. V Beneški Sloveniji je Jussi edini, ki igra na diatonično harmoniko. Drugi, starejši, katerih je bilo svoj čas več in ki so bili tudi veliki mojstri, spadajo že v zgodovino beneškega rodu, ki ga ni več.

Elisejeva navzočnost na tekmovanju in njegov uspeh je za Slovence iz Beneške Slovenije velik uspeh. Med štiridesetimi tekmovalci je namreč Jussa zasedel prvo mesto in odnesel že zgoraj omenjeno prehodno trofejo, ki mu jo je izročil predsednik strokovne komisije prof. Tomaž Tozon z RTV Ljubljana.

Ko smo po končani prireditvi vprašali Jusso, kaj predstavlja zanj ta uspeh, nam je do solz ganjen rekel, da si kaj takega sploh nikoli ni niti zamišljal. Poudaril je, da je tako srečen, kot ni bil še nikoli, ker ni upal na nobeno priznanje. Izrazil pa je željo, da bi tudi v prihodnje nastopal, ker je to lepa prireditev, kakršne se doslej še ni udeležil. Pred nastopom je napovedovalec po mikrofonu povedal, da je Elisejeva harmonika stara 86 let.

Na lanskem in na letošnjem tekmovanju je pokal, torej drugo nagrado, odnesel Franc Bergant iz Podsmreke pri Ljubljani za izvajanje partizanske «Komandant» Stane».

Na koncertu, kajti prireditev je bila dejansko koncert, so nastopile tudi tri harmonikarke. Eno teh Pepco Blejc je strokovna žirija določila, naj zastopa Slovenijo na jugoslovanskem folklornem festivalu v Zagrebu.

Harmonikarsko slavje na Pokljuki je v bistvu izzvenelo kot lepa ljudska in partizanska manifestacija. Svojemu nadiškemu rojaku Eliseju Jussi pa se beneški Slovenci moramo zahvaliti, ker je s svojo «priletno» harmoniko tako častno zastopal našo glasbo na tej prireditvi, na katero je prinesel bogate zvoke naše beneške narodne motivike.

Anton Birtič - Mečana

Skupina beneških Slovencev, ki se je udeležila tekmovanja na Pokljuki. Tretji z desne je E. Jussa, ki je nastopil s svojo staro harmoniko

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

R. Kozman v občinski

Od svoje prve osebne razstave v Tržaški knjigarni je Robert Kozman potreboval prav malo časa, da se je prvič predstavil javnosti tudi v tržaški občinski galeriji. Potreboval je najmanj časa od vseh po vojni izoblikovanih naših slikarjev. To je treba pripisati njegovemu naglemu napredovanju. Ni pa Kozman, kot skoro vsi mladi slikarji, pričel v svojem vstopu v javnost ustvarjati na osnovah moderne likovnosti. Že od vsega početka je stopil v dobro izvoženo pot impresionistično obogatene stvarnosti. Zato je povsem razumljivo, da se v njegovih oljih še zrcali preteklost izraznosti naših znanih mojstrov, katerih odmeve zna Kozman pravilno ujeti, kot jih hkrati zna spoznati le bolj razgledan obiskovalec razstave. Kozman se namreč tu po nekod vzpenja že do osebnejše umetniške ravni. To je posebno očitno v obeh oljih tihožitij s poličem terana, enkrat s kruhom, drugič s sadjem, ter z med tema visečo sliko zelo razgibano zasnovane vaške ulice. Tu izstopa odlična slika iz povsem slikarsko obdelane enkrat svetleje, drugič temneje uravnovešene barvnosti.

Razen enega so vse to dela iz najnovejše dobe. Novost so tudi risbe aktov, ki v svoji tradicionalnosti kažejo, da želi slikar dospeti do višje popolnosti, toda z resno pripravo. Če so bili Kozmanu za vzor nekateri naši že davno pokojni slikarji, ne smemo misliti, da mladi tržaški slikar ni dovzeten za sodobno ustvarjanje. Prav majhno olje, tako majhno, da ga lahko prezremo, ker visi na neizpostavljenem kraju, je tako popolno, tako dovršeno, da bi moglo nositi tudi kak slaven podpis.

Še bi mogli govoriti o tej razstavi, vendar menimo, da velja v celoti naslednja ugotovitev: če je za sedaj ta razstava mladega tržaškega slikarja še živahno žuborenje mnogih potokov, je očitno, da se bodo ti potoki kmalu zlili v enoten ustvarjalni tok, ki bo prav gotovo v ponos naši zamejski likovni ustvarjalnosti.

MILKO BAMBIČ

60 LET KARLA MASLA-DRAGA, BRKINSKEGA HEROJA

Velik upornik in junak se povrne v kmetijstvo

4.

Trinajstega avgusta 1942 se je začela v Brkinih obsežna italijanska ofenziva (rastrellamento). Karla in njegova tovariša je doletela v Brkinih, kamor so se bili napotili, da vzpostavijo zvezo z aktivisti in poizvedo o razmerah. Že v Šmagorju so jih žanjice obvestile, da so Italijani začeli «hajko». Zato so se napotili proti Tatram in si pripravili prenočišče v žitni kopi na njivi. Ponoči pa je pršlo do nevihte, zato so odšli v vas in se zarili v seno pri aktivistu Mahnetu - Jirnemu, ne da bi se mu javili in tam ostali do naslednjega večera. Karlo, ki si še ni bil pozdravil rane, se je proti večeru napotil k Antonu Filipčiču - Lukovemu, toda preden je prišel k njemu, so ga domačini obvestili, da gredo trume italijanskih vojakov s Kozjan proti Tatram. Povedali so mu tudi, da so že po vseh vaseh, grapah in vzpetinah, zato se je vrnil v senik in obvestil svoja soborca na nevarnost. Tik za njim so prispeli na Mahnetovo dvorišče tudi vojaki, ki so takoj prosili gospodinjo mleka in kruha. Karlu in njegovima tovarišema je pretila huda nevarnost, ker je bilo skoraj gotovo, da bodo vojaki preiskali senik. Umik iz vasi pa ni bil več mogoč. Zato so se posvetovali z lastnikom, kaj ukreniti in kam se skriti, da jih Italijani ne odkrijejo. Mahne je predlagal okoli 22. ure rešitev. Izpraznil bo gnojiščno jamo, jim uredil v njej podstavke, da bodo sedeli, potem pa jo pokril z deskami in naložil nanje hlevski gnoj. Ker ni bilo boljše rešitve, so se strinjali. In res je Mahne tako temeljito uresničil svojo zamisel, da so ostali v smrdeči jami skoraj brez zraka 24 ur. Šele naslednji večer jih je prišel odkopat. Ob izstopu iz skrivališča so bili vsi omotični.

Nevihta je minila. Italijani niso partizanov našli, čeprav je sodelovala v ofenzivi cela — divizija Novara, 59 legija črnih srajc idr. Brkinska četa se je po skupinah srečno prebila na varno. Tudi Karlo in njegova soborca so se srečno rešili. Mahne jih je, ko je nevarnost minila, nahranil in jim želel srečno pot.

Oktobra 1942 je Karlo Maslo že toliko okreval, da je lahko spet nosil puško in nahrbtnik ter se boril. Sredi oktobra je prišlo nad Brjami v Vipavski dolini do reorganizacije primorskih partizanskih enot. Iz Notranjske je konec septembra prispel Mirko Bračič, kmalu za njim pa Loški odred, ki se je po prihodu na Primorsko preimenoval v «Loški odred». Reorganizirana je bila tudi Brkinska četa, ki je imela tedaj 24 borcev. Maslo je ponovno postal njen komandir, dolžnost političnega komisarja pa je bila zaupana Fricu. V začetku novembra se je četa čez Vremščico vrnila v Brkine in si uredila taborišče pri Ostrovici. Tedaj je vaški župan Jože Dujmović-Šemaj priskrbel četi avtomobilsko pregrinjalo in pod njo so si uredili ležišča, hrano pa so jim pripravljali na Ostrovici in jo zbirali pri Šemaju ter v nekaterih drugih hišah. Tam so ostali več kot 3 mesece.

Tedaj je bila osnovna naloga čete, organizirati po vseh vaseh odbore OF in obnoviti razbite organizacije NOB, mobilizirati nove borce in vdrževati zveze z Istro, Notranjsko in Krasom ter Vipavo. Politična situacija — pripravljenost prebivalstva za sodelovanje z NOB — se je bistveno izboljšala po zavezniških zmagah v severni Afriki in po nemškem porazu pri Stalingradu. Začeli so se kazati prvi znaki demoralizacije in resignacije v fašističnem taboru.

Konec februarja 1943 je bil Karlo Maslo razrešen dolžnosti komandirja Brkinske čete in imenovan za komandanta 3. bataljona južnoprimorskega odreda, v katerega sestavu so bile Brkinska, Pivška in Kraška četa. Ob odhodu Gradnikove in Gregorčičeve brigade 8. avgusta 1943 na Notranjsko, je postal Karlo najprej namestnik potem pa komandant 2. bataljona Gradnikove brigade, s katerim se je boril med nemško oktobrsko ofenzivo na Nanosu, v Vipavi in na Cerkljanskem do začetka decembra 1943, ko je zaradi izčrpanosti zbolel in dobil krajši dopust. Vrnil se je domov v Brkine in ker sta bila 10. 12. padla komandant Istrskega odreda in njegov namestnik, je začasno prevzel dolžnost komandanta odreda, toda aprila je bil odpoklican na VII. korpus, od koder se je maja vrnil v sestav IX. korpusa

Ko so se začeli boji za Trst, se je Karlo Maslo med prvimi prebil kot komandant jurišnega bataljona v Trst k Sv. Ivanu. Tako je stopil pred fašistične in nacistične hierarhe, ki so razpisali nagrado, kot zmagovalec.

Po vojni je Drago prebil še nekaj let v JLA kot aktivni oficir in bil odlikovan za izredne zasluge med osvobodilnim bojem z redom narodnega heroja.

Drago je bil upornik in junak, toda vojaški poklic ga ni nikoli veselil. Kakor hitro je mogel, je dal slovo vojaški suknji. Vrnil se je v kmetijstvo, ker je čutil, da ga privlačuje zemlja, večna mati in hraniteljica. Postal je upravnik kmetijskega posestva na celjskem območju. Pred leti pa je odšel v pokoj.

MAKS ZADNIK

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Poverjena vam bo naloga, ki jo boste z lahkoto opravili. Ne stremite za previsokimi cilji.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Skušajte uveljaviti nekatere svoje koristne pobude. Ne ozirajte se preveč na to, kaj drugi govore o vas.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Dajte prednost tistim svojim dejavnostim, ki so najbolj dobičkonosne. Čustvena vprašanja skušajte rešiti zapovrstjo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Nenadoma se vam bo dvignil poslovni ugled. Namesto da bi venomer kritizirali, bodite raje za zgled.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nihče ne dvomi v vaše sposobnosti, a bodite bolj dinamični. Prisluhnite glasu srca.

DEVICA (od 23.8. do 22.9) Pokažite svojim sodelavcem, kaj je njihova dolžnost. Če verjamete v ljubezen, jo skušajte tudi doživeti.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Z razumnostjo in vztrajnostjo vam bo uspelo doseči, česar drugi niso mogli. Priznajte svoje napake

ŠKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Ne obračajte se za pomoč k svojim kolegom, ker bi to utegnili izkoristiti Spoštujte vsakogar.

STRELEC (od 22.11 do 20.12.) Bodite vsak trenutek pripravljeni za kaj vaši nasprotniki se pripravljajo za napad Najprimernejši kraj, da se odpočijete, boste našli v družini.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) V svojem delu skušajte do konca izpolniti svojo dolžnost. Ponovno vas bo vsega prevzela neka stara ljubezen.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Začnite svoj delovni dan s trdnim namenom, ki ste ga bili postavili. Vaše čustvene zadeve se bodo razvijale normalno.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vsi prijatelji in znanci vam bodo cestitali k odlično opravljeni operaciji. Ljubljena oseba vam nekaj prikriva.

Vanja Kraljević: Življenje in boj A. Gramscija - 9.

Turinsko vrenje v aprilu je bilo veličasten dogodek

Prvič se je zgodilo, da se je proletariat spustil v boj za kontrolo proizvodnje

To bi kajpak privedlo do zadušitve «upora» v mlakah krvi, ki naj bi za ostale bila lekcija, ki bi jim pognala strah v kosti. V tem niso uspeli, ker je bila sredi aprila v vsem Turinu in okolici proglašena splošna stavka, kot znamenje solidarnosti s kovinarji, ki so vztrajali v stavki že kakih 20 dni. Vse mesto je bilo kot izumrlo. Niti v eni tovarni niso delali. Nobena javna služba, od tramvaja do železnice, ni delovala. Stavko so podprli in v njej sodelovali tudi kmetje bližnje okolice. Skratka nikogar ni bilo, ki bi se stavki izneveril, navzlic grožnjam ogromnega števila policajev in vohunov.

Splošna stavka je trajala polnih enajst dni, kolikor še nobena doslej. Toda turinski delavci so imeli v tej borbi proti sebi ne samo kapitaliste, policijo in vojsko, pač pa tudi oportunistično in sektaško razpoloženje vodstva SPI in Splošne konfederacije dela (sindikatov), ki se niso strinjali s tovarniškimi sveti in zato tudi ne z bojem za njihovo obrambo. Turinski delavci pa so bili pripravljeni tudi na najtežje žrtve, da bi obvarovali to največjo pridobitev svoje revolucionarne borbe, ki so jo dosegli v zadnjih letih. Zato je bila splošna stavka v Turinu aprila leta 1920, po Togliattijevi oceni, «najveličastnejši trenutek vsega italijanskega obdobja po prvi svetovni vojni».

Kakor 1915 in 1917, je Turin tudi tokrat ostal osamljen v svoji borbi, brez podpore in solidarnosti delavskega razreda iz drugih italijanskih mest. Da je bilo tako, sta v veliki meri prispevali vodstvi SPI in sindikatov, ne le s svojim pasivnim odnosom, ampak tudi z neposredno akcijo proti stavki in stavkajočim.

Po dolgih enajstih dneh stavke so se turinski delavci vrnili na delo. «Ta bitka je končana, vojna se nadaljuje!» je objavil v svojem poslednjem biltenu stavkovni komite. Delodajalci niso izvojevali končne zmage. Toda prizadejali so težak udarec temu, kar so turinski proletarci branili: pravice, oblast tovarniških svetov in notranjih komisij, so bile znatno omejene, čeprav so tako eni kot drugi še naprej obstajali in delovali.

Zakaj niso turinski delavci smatrali za končno «vojno za tovarniške svete», bo morda najbolje pojasnila ocena, ki jo je dal Togliatti:

«Gibanje tovarniških svetov bo ostalo v zgodovini italijanskega delavskega gibanja najdrznejši poizkus najbolj naprednega dela proletariata, da si zagotovi svojo hegemonijo v boju proti buržoazni oblasti in za vzpostavitev diktature proletariata. Vprašanje gibalnih sil italijanske revolucije in kmečko vprašanje, kot sestavni del vprašanja diktature proletariata, sta bili s tem že načeti in pravilno uresničeni od strani turinskega proletariata, ki ga je vodil Gramsci».

Gramsci pa je napisal:

«Turinsko vrenje v aprilu je bilo zares veličasten dogodek ne samo v zgodovini italijanskega proletariata, ampak tudi evropskega, in lahko rečemo tudi v zgodovini proletariata vsega sveta . . .»

In dalje:

«Prvič se je zgodilo, da se je proletariat spustil v boj za kontrolo proizvodnje, a da ga k temu nista prisilila brezposelnost ali glad. Še več, v ta boj se ni spustila samo neka manjšina, avantgarda delavskega razreda, temveč je celotno prebivalstvo Turina stopilo na prizorišče in vodilo bitko do konca, ne glede na izgube in žrtve.»

Izkušnje z gibanjem tovarniških svetov in dogodki v Turinu aprila l. 1920, kakor tudi analiza splošnega stanja v italijanskem socialističnem gibanju, so podžgali Gramscija, da je za skorajšnje zasedanje vsedržavnega sveta Socialistične partije Italije pripravil dokument z naslovom «Za obnovo Socialistične partije». Ta dokument devetih točk je odobrila tu rinska sekcija SPI.

To je bila resnično temeljita in jasnovidna kritična analiza narave in značaja tedanje Socialistične partije Italije, «ki še naprej prisostvuje kot opazovalec razvoju dogodkov» in «nikoli nima svojega mnenja». Le-ta ni bila v stanju usmerjati množic k revolucionarni akciji, pa je tudi po bolonjskem kongresu, čeprav je na njem bilo sklenjeno, da se SPI vključi v tretjo internacionalo, ostala «povsem parlamentarna partija, utesnjena znotraj ozkih meja buržoazne demokracija».

Partija je bila v krizi, čeravno je v povojnem obdobju povečala število svojega članstva (od 50 na 300 tisoč) in tudi v poslanski zbornici dobila 150, namesto prejšnjih 50 mest, kar je gotovo bilo izraz zaupanja ljudstva, predvsem delavcev, da bodo v Socialistični partiji imeli tisto politično silo, ki bo sposobna boriti se za socialistično preobrazbo dežele, demokracijo in napredek.

(Nadaljevanje sledi)

RADIO TELEVIZIJA

SOBOTA, 26. AVGUSTA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.00 Radio Olimpia; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sopranistka Eva Pertot; 18.55 Orkestri; 19.10 Bednarik: «Moja srečanja»; 19.20 Zborovsko petje, 20.00 Šport; 20.45 Levstik — Košuta: «Ubežni kraij»; 20.30 Ples; 22.30 Radio Olimpia.

TRST

12.10 Plošče;14.45 Tretja stran; 15.10 Glasbena fantazija; 15.35 Radijski oder.

KOPER

7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 14 30, 17.30, 18.30, 19.30, 21 30 Poročila; 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.40 Jutranja glasba; 10.00 Uspeli motivi; 10.15 Z nami je...; 10.45 Plošče Ricordi; 11.15 Saar; 11.30 Nastopajo pevci; 11.45 Glasba in pesem; 12.00 Glasba po željah; 14.10 Relax ob glasbi; 15.30 Z nami je...; 16.00 G. Scotti: «Le isole del sole»; 17.00 Deželni program; 18.00 Veselo v sobotno popoldne; 18.40 Popevke; 19.00 Progresivna glasba; 20.00 Zapojmo in zaigrajmo; 21.00 Večerna glasba; 23.35 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Vi in jaz; 12.10 Lahka glasba; 13.15 Preizkušajo se diletanti; 14.09 Pisana glasba s plošč; 15.10 Oddaja za bolnike; 16.00 Otrovitev olimpijskih iger v Münchnu; 18.00 Izžrebanje loterije; 18.05 Dva orkestra; 18.45 Ansambel Marconi; 19.00 Lutzkendorf: «Viaggio ad Abendsee»; 20.55 O Braziliji; 21 30 Jazzovski koncert; 22.10 Nočna serenada.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Stare pesmi; 9.30 Strnjena komedija; 10.00 Plošča za poletje; 10.30 Glasbeni variete z Ginom Bramierijem; 11 35 Ansambel «Gli alunni del sole»; 11.50 Zborovsko petje; 12.40 Zgodovina ital. popevke; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošča za poletje; 15 40 Alto gradimento; 16 35 Pisan spored s Franco Valeri; 17.40 Ping - pong; 18.30 Odrska glasba; 20.10 Donizettijeva opera «La favorita»; 22.40 Glasbeni sopred; 23.05 Glasbeno - govorni spored.

III PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11 15 Nabožni motivi v glasbi; 12.20 Bellini, Ferrari, Pedrollo; 14.00 Klavirske skladbe; 14.40 Simf. koncert; 16.10 Sodobna ital. glasba; 17.10 Na sporedu je Čajkovski; 18.30 Strani iz albuma; 18.45 Filmski festival v Benetkah; 19.15 Koncert; 21.30 Simf. koncert.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.00 Schubertova simfonija št. 4; 9.40 Sodobna ital. glasba; 10.10 Scarlattijeva sonata; 10.20 Vzporedna glasba; 12.20 Na sporedu je Ghedini; 12.30 Znani interpreti; 13.30 Simf. koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30, 24.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Pionirski tednik; 10.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana; 11.20 Pri vas doma; 13.10 Pojo naši operni pevci; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Po domače; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.40 Donizetti in Bellini na koncertnem odru; 17.00 «Vrtiljak»; 17.40 Z orkestrom Rudy Risavy; 18.10 Gremo v kino; 18.50 Z ansamblom Weekend; 19.15 Dobimo se ob isti uri; 19.45 S knjižnega trga; 20 00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Minute z ansamblom Dobri Znanci; 21.00 «V soboto zvečer»; 22 20 Zabavna radijska igra; 23 20 Oddaja za naše izseljence; 24.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

15.30 Otvoritev olimpijskih iger; 18.15 Program za najmlajše; 19.30 Izžrebanje loterije; 19.35 Nabožna oddaja; 19.50 Šport in ital. kronike; 20 30 Dnevnik; 21.00 Glasbeni spored z Renatom Rascelom; 22 15 Posebna reportaža; 23 00 Dnevnik in napoved vremena.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 H. Pigge: «Il generale Schleicher»; 22.30 Jazzovska glasba.

JUG TELEVIZIJA

15.50 München: Začetek Olimpiade - prenos; 18.45 Po domače z ansamblom Slavka Žnidaršiča in oktetom Jelovica; 19 10 Obzornik; 19.25 V deželi klobukov - film; 19.50 Obisk v živalskem vrtu - film; 20.20 Poplave v Prekmurju; 21.00 Dnevnik; 21 30 Festival zabavne glasbe v Novem sadu 22.35 Začetek Olimpiade; 23.35 Moj prijatelj Toni - film; 24.45 Poročila

KOPRSKA BARVNA TV

15.50 Olimpiada - otvoritev poletnih iger v Münchnu; 20.40 Dik Dik; 21.15 Poročila; 21.30 Obramba ima besedo - film. 22.20 Jerry Lewis Show.

MLADOSTNI DNEVNIK SIMONA RUTARJA

52.

12. Moj rojstni dan. Še precej vesel. Zvečer se poslovim prav v miru pri strijcu, ki mi da 25 fl.[orintov].

13. Odrinem zgodaj iz Sv. Gore. Po tetinem pregovarjanji, moral bi bil v Terst iti, a meni se nij ljubilo, dasiravno jej nešem dal čutiti, da ne pojdem. Zvečer ob desetih odrinem po železnici v Gradec v majhni družbi domačinov, a ne znancev.

14. Pridem v Gradec in si poiščem stanovanje, ki je bilo sicer ugodno, a veliko predrago, zatorej sem ga konec novembra zapustil in potem nekoliko časa hospitiral.

Novo leto sem začel z dobrim uspehom. Denarja sem imel veliko, zlasti ker sem še seminarsko štipendijo potegnil. Tudi sem dobil kaj perve dni majhno instrukcijo. Živel sem torej dobro in marsikak večer sem prišel prevesel in prepoln domov. Enkrat smo celo na policijo spremljali tovariša, katerega so nam hoteli aretirati. A izšlo se je vse dobro.

December.

3. Napravi «Sloga» v zvezi z «Vendijo» Preširnovo besedo, pri katerij sem jaz slavnostni govor govoril, veliko prehitro, ker me je šepetalec s prehitrim branjem motil. 506) Beseda je bila primeroma predobro obiskana in jako vesela, toda soba je bila premajhna. Dobili smo 14 telegramov in nabrali za Preširnovo hčer svotico v 11 fl.[orintov] 91 kr.[ajcarjev], ker so bili navzoči edino le dijaki (zlasti veliko Serbov).

26. Odpravim se po železnici na spodnje Štajersko z namenom v Brežicah pri VerščU 507) novega leta pričakovati. Od

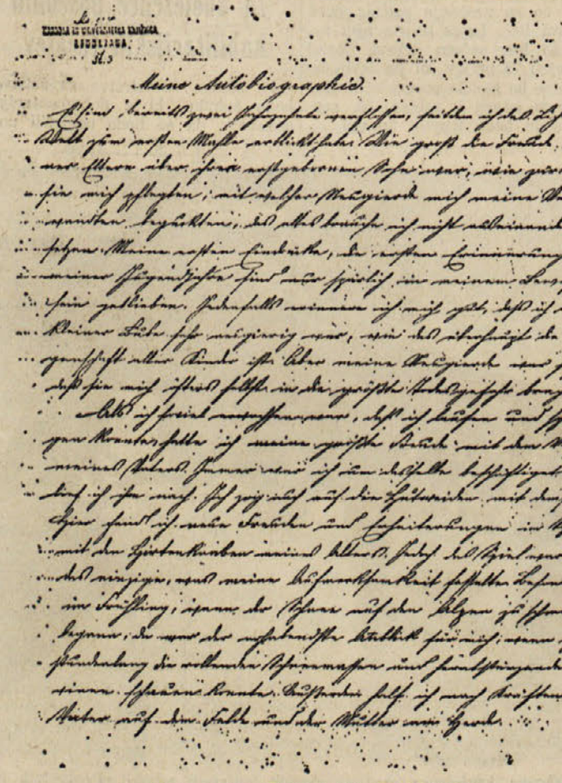

Prva stran Rutarjevega življenjepisa

Polčan [=Poljčan] sem se peljal do Podčetertka [=Podčetrtka] na poštnem primitivnem vozu po slabo izpeljani cesti, tako da sem skoro zmerznil. Podčetertkom dobim Sinkoviča 508) in ž njim grem na njegov dom v Sela pri Bučah. Ker je začel velik sneg iti moral sem pri njem ostati, čakaje Verščevega pisma, ki pa nij prišlo. Tudi zaradi snega nij bilo mogoče dalje potovati. Jedel in pil sem prav dobro (spal ne tako), čez dan sva kvartala in na večer sva bila perve dnij pri ljubici v Imenem. Ker nij bilo od Verščа nobenega glasu, in sem bil Sink.[ovičevemu] očmanu jako nepriležen moral sem 1. januarja 1875 oditi. V Polčanah sem zamudil večerni vlak in moral sem ondi prenočiti. Še le drugi dan o poludne se pripeljem v Gradec.

Finis.

Dodatek I.

Moja avtobiografija

Minili sta že dve desetletji odkar sem zagledal luč sveta. Ni mi potreba razlagati, kolikšno je bilo veselje mojih staršev nad njih prvorojencem, kako so me nežno negovali, s kolikšno radovednostjo so me sorodniki opazovali. Moji prvi vtisi, moji prvi spomini na otroška leta so ostali skromni v moji zavesti. Vsekakor se pa dobro spominjam, da sem bil kot otrok zelo radoveden, kar je sicer v glavnem lastnost vseh otrok. Moja radovednost je bila tolikšna, da me je pogosto privedla v največjo smrtno nevarnost.

Ko sem toliko odrasel, da sem mogel tekati in skakati, sem imel veliko veselja na očetovih travnikih. Vedno sem imel tam kaj iskati, vedno sem po travnikih tekal. Povzpel sem se tudi na pašnike, kjer sem našel veliko veselja in razvedrila pri igri s pastirji, ki so pri nas delali. Vendar ni bila le igra, ki je vzbujala mojo pozornost. Posebno pomladi, ko se je pričel topiti sneg v planinah, je bil zame najbolj vznesen pogled, ko sem dolge ure zrl v mase snega in plazove, ki so drveli v dolino. Poleg tega pa sem po svojih močeh pomagal očetu na polju in materi pri čredi.

Prvo vzgojo, predvsem v veri, kar je bilo povezano z osnovnimi začetki branja in pisanja, mi je dala mati. Širšo izobrazbo predvsem o religiji mi je dal vaški duhovnik zlasti v zimskem času, vendar sem druge letne čase našel tudi drugod dovolj zaposlitve. Tako sem pri starših preživel osem let, ko so mi boginje usode odločile drugačno življenjsko pot. Starši so sklenili, da me napravijo za «gospoda». Imeli so namen, da me pošljejo v mestne šole. Verjetno sem se jim zdel takrat premlad in ne dovolj razumen, da bi me v mestu prepustili tujim ljudem, zato so me peljali k mojemu stricu, ki je bil duhovnik v mali vasi poleg mesta. Pri njem sem ostal eno leto. Pri njem sem se učil tisto, kar se uče v nižjih razredih ljudske šole. Tako pripravljen sem šel v mesto brez zadržkov in brez bojazni, čeprav so me hoteli zlobni ljudje ostrašiti, da bom v šoli dobil toliko udarcev, da bom imel krvave podplute (to se je v resnici nekolikokrat primerilo) in da bom moral klečati na ajdovih zrncih. Toda žal sem izkusil, ker so me starši prepozno, preveč starega poslali v šolo. Moje zmožnosti in umske moči so se prepozno razvile, prišlo je v meni do neke omejenosti in določenega zastaranja, kar je seveda imelo škodljive posledice.

506) J. A. Glohar, iz Poznikovega graškega kroga. (Veda, I./1911, str. 347). Prireditev je napovedal «Slovenski narod» (štev. 270, 25. 11. 1874), bila je posvečena tudi peti obletnici «Vendije» in se je odvijala v Hajekovi gostilni (Grazbachgasse 35, v šestem okraju). Rutar je kasneje o Prešernu govoril tudi na besedi slovanskega pevskega društva 9. 12. 1876. Govor je objavila «Zora» (1876, str. 392-4).

507) Franc Veršec (Vršec) je bil predsednik graškega študentskega društva «Triglav». Umrl je 1905. leta.

508) Davorin Sinkovič (1851-1935) je skupaj z Rutarjem in Jakobom Sketom ter petimi drugimi graškimi visokošolci jeseni leta 1875 ustanovil društvo «Triglav» in bil njegov prvi tajnik. Postal je profesor prirodoslovja in matematike. Med leti 1883-1894 je bil okrajni šolski nadzornik v Sežani, pred tem je poučeval na učiteljišču v Kopru in na deški šoli v Trstu.

(Nadaljevanje sledi)

JUBILEJNE 20. OLIMPIJSKE IGRE V MÜNCHNU

Danes popoldne svečana otvoritev Brundage še kali olimpijske vode

Mrzlično pričakovanje v bavarski prestolnici na današnjo svečanost
Razpravo o zimskih olimpijskih igrah so prenesli na kasnejši čas

MÜNCHEN, 25. — Ob zvokih poskočnih bavarskih viž se bodo jutri začele najdražje igre v zgodovini te olimpijske prireditve. Slikovita «predstava» bo trajala dve uri in bo za gledalce prava paša za oči, za tekmovalce trenutek, na katerega so čakali leta in se zanj borili ter žrtvovali, za vse pa enkratno doživetje, nepozaben dogodek, kateremu bo preko malih ekranov sledila milijarda ljudi.

Ko bo oktet starih, šestmetrskih bavarskih gorjanskih rogov dal mak za začetek slovesnosti, se bodo zvrstili dogodki na velikem olimpijskem stadionu tako, kot je bilo določeno. Vse se bo odvijalo prav gotovo natančno tako, kot so predvideli pedantni organizatorji. 130 reprezentanc bo prikorakalo v mimohodu v svojih pestrih oblačilih ob koračnicah iz njihovih dežel. Prva bo po tradiciji prikorakala Grčija, nato ostale države po abecednem vrstnem redu, na koncu gostitelji, domačin, Zahodna Nemčija. Ko se bodo tekmovalci zvrstili jim bo 3.200 dečkov in deklic prineslo šopke cvetja. Oglasil se bo pevski zbor. Predsednik nemške republike Heinemann bo nato uradno odprl igre. Sledilo bo dviganje olimpijske zastave, pod oblake bodo zleteli golobi, prižgali bodo olimpijsko žaro in izrekli olimpijsko prisego. S tem bo slovesnost v glavnem zaključena.

V Münchnu je seveda vse pripravljeno na ta dogodek do najmanjše potankosti, kot tudi za vse ostale olimpijske dogodke, ki se bodo v nedeljo nadaljevali s prvimi tekmovalnimi nastopi.

* * *

Danes so v Münchnu zaključili 73. zasedanje mednarodnega olimpijskega odbora, čeprav niso obravnavali vseh točk dnevnega reda. O problematiki alpskega smučanja na zimskih olimpijskih igrah bodo namreč govorili kasneje. Prav tako bodo dokončno odločali o zimskih olimpijskih igrah v Denverju ZDA, ko bodo v Coloradu opravili napovedani referendum med tamkajšnjim prebivalstvom, ki ni preveč naklonjeno tej prireditvi.

Veliko presenečenje pa je zopet pripravil dosedanji predsednik CIO Amerikanec Brundage, ki je spregovoril o vmešavanju nekaterih vlad afriških držav v delo svojih nacionalnih olimpijskih odborov. Izjavil je, da so te afriške države predali v postopek posebni komisiji CIO, ki bo odločala o njihovi suspenziji ali celo o izključitvi iz mednarodnega olimpijskega odbora. Te države se seveda v tem primeru ne bi mogle več udeležiti prihodnjih olimpijskih iger. Tako stališče CIO (čitaj Brundagea) bo kajpak prav gotovo zopet zbudilo ostre pomike v olimpijskem svetu, kar bo ponovno razburkalo vzdušje v Münchnu.

Med ostalimi sklepi zasedanja CIO so bili še naslednji: v streljanju bodo tekmovali skupno moški in ženske, na igrah bo odslej uradno tudi žensko veslanje, dokončno pa so vključili v olimpijski uradni spored tudi rokomet.

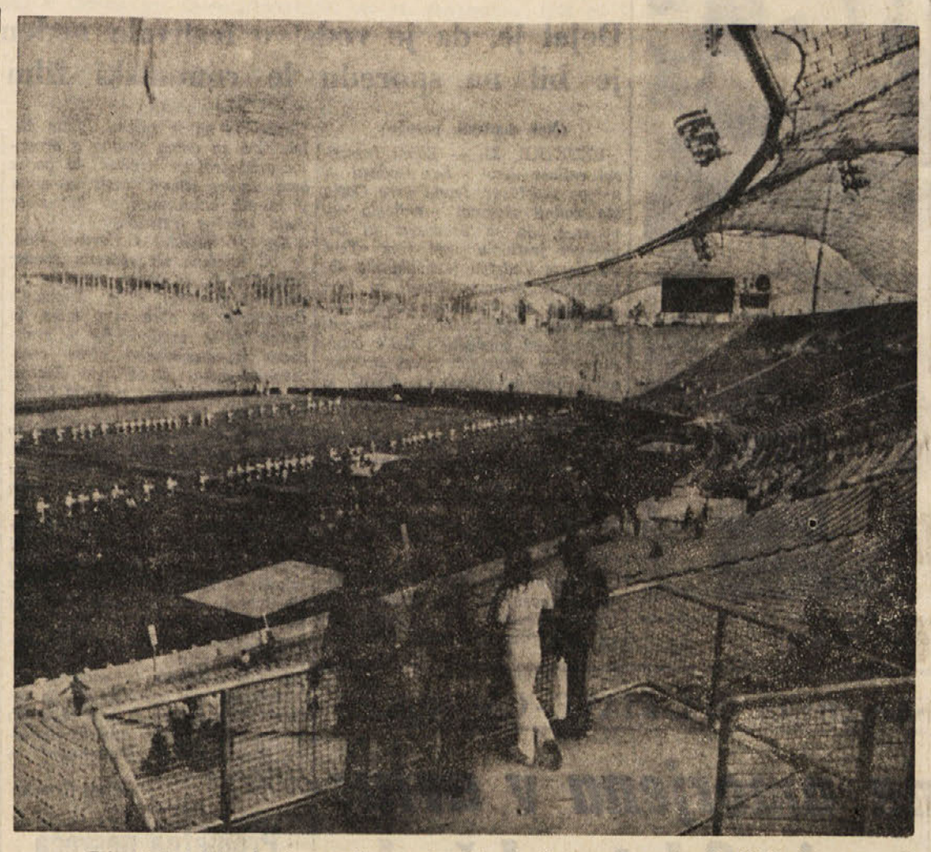

Tako je izgledala včeraj generalka za današnjo otvoritveno slovesnost olimpijskih iger.

ŠPORT NA TV

Italijanska televizija bo neposredno prenašala otvoritveno slovesnost olimpijskih iger v Münchnu danes od 15.50 do 18. ure po prvem in drugem sporedu ter v registriranem prenosu od 21.20 do 22.30 po drugem sporedu.

Slovenska televizija bo prenašala ta dogodek od 15.50 do 18. ure (v barvah) ter zvečer (barvni posnetek) od 22.35 do 23.35.

Koprska barvna televizija se bo v prenos otvoritvene slovesnosti prav tako vključila ob 15.50.

Totocalcio

Arezzo — Perugia	X
Ascoli — Cagliari	2 X
Bari — Cesena	2 1 X
Catania — Reggiana	1
Fiorentina — Monza	1
Genoa — Lecco	1
Inter — Catanzaro	1
Juventus — Foggia	1
Lanerossi — Brescia	1
Napoli — Brindisi	X 1
Roma — Atalanta	1
Taranto — Palermo	X 1
Verona — Varese	1 X 2

TOTIP

1. — prvi	1 2
drugi	2 1
2. — prvi	1
drugi	2
3. — prvi	1 X 2
drugi	X 2 1
4. — prvi	1
drugi	2
5. — prvi	1 2
drugi	X 2
6. — prvi	1 X
drugi	X 1

NOGOMET

TORONTO, 25. — Mehiška nogometna reprezentanca je danes v Torontu premagala Kanado z 1:0. To je bila kvalifikacijska tekma za svetovno prvenstvo.

ATLETIKA

Evropski rekord v metu krogle

POTSDAM, 25. — Vzhodni Nemec Helmut Briesenick je postavil danes nov evropski rekord v metu krogle. Orodje je zalučal 21,45 m daleč in je tako za 22 cm popravil stari rekord rojaka Rohtnburga. Med istim tekmovanjem je dosegel drugi vzhodnonemški atlet Peter Gies značko 21,31 m.

NA PRVENSTVU SRS

Uspešni Novogoričani

Minulo soboto in nedeljo se je odvijalo v Ljubljani letošnje republiško člansko prvenstvo v atletiki za posameznike in posameznice. V tem elitnem tekmovanju so Novogoričani zabeležili nekaj odličnih uvrstitev, saj so večkrat osvojili naslov prvaka Slovenije, kar ponovno dokazuje, da ima atletika v Novi Gorici veljavo in tradicijo, katero bi bilo škoda zanemarjati. Nasprotno, morali bi ji še bolj pomagati, če še želimo imeti na Goriškem odlične športnike, atlete.

Najboljše uvrstitve:

MOŠKI

100 m: 2. Žigon
daljina: 1. Marković
110 m ovire: 1. Bizjak
troskok: 3. Orel
krogla: 3. Grilanc

ŽENSKE

100 m ovire: 1. Bon
daljina: 2. Bon

Rajmund Kolenc

Smučarski odsek SPDT obvešča svojo tekmovalno ekipo, da bo odhod na poletni smučarski trening v soboto, 2. septembra ob 6.45 z glavne avtobusne postaje v Trstu. Trening bo z vaditelji smučarske šole Folgore na pobočjih Livria (3.500 m). Povratek v Trst v nedeljo, 10. septembra ob 21. uri.

Posamezniki bodo prejeli po pošti okrožnico s potrebnimi navodili.

DVOBOJ ZA NASLOV SVETOVNEGA PRVAKA V ŠAHU

Spasski brez živahnosti Fischer pa noče tvegati

Tako si je lahko razložiti novi remi, ki je Američana še bolj približal naslovu

REYKJAVIK, 25. — Noben elektronski aparat, nobena kemijska vragolija, nič čudnega v aparatih za razsvetljavo: tak je rezultat pregledov, ki so jih opravili domači tehniki po zahtevi, ki jo je postavil sekundant Spasskega Geller. Vse torej kaže, da je bil protest Sovjetov le nekoliko preveč drzen in se jim ta poteza lahko še maščuje, saj je resnost sovjetskega tabora precej padla v očeh tisočih simpatizerjev, katere je do sedaj športnost in obnašanje svetovnega prvaka presenetila (in gotovo pridobila). Najbolj zadovoljni nad tem odgovorom pa so seveda Američani, ki so izkoristili priložnost za nekaj «slanih» komentarjev. «Fischer ne rabi laserjevih naprav, da premaga tehnično slabšega nasprotnika,» je na primer izjavil Fred Cramer, Fischerjev osebni prijatelj, pa tudi predsednik ameriške šahovske zveze.

Tako se vse obrača v korist Američanov. Tudi 18. partija ni prinesla nič dobrega Spasskemu, ki se je po novem, odločnem napadu, znova znašel v precej negotovi poziciji, čeprav so mu nekateri le pustili nekaj možnosti. Fischer se je lepo zaprl v obrambo, nato pa je v protinapadu presenetil nasprotnika, ki je imel predvsem na kraljevi strani povsem nezavarovan bok, Fischer pa ravno tam dva kmeta, s katerima je izvajal precej močen pritisk.

Proti vsakemu pričakovanju pa je nadaljevanje partije danes potekalo po vzorcu zadnjih: šahista sta položaj dodobra analizirala pred 19. uro, tako da sta v dvorani napravila komaj nekaj potez in še te povsem enake: po štirih ponovitvah je bil znova sklenjen remi. Ta ni zadovoljil prisotnih, saj je pokazal, da je bojna vnema Spasskega zapustila, Fischerju pa tak potek očitno koristi. Za naslov svetovnega prvaka mu je namreč dovolj, da osvoji še dve točki v zadnjih šestih partijah. Nekateri izvedenci so celo mnenja, da bi v tej partiji Američan z lahkoto prisilil nasprotnika k predaji, če bi le izbral malo bolj agresivno taktiko. Zadnje partije pa so pokazale, da Fischer nima namena tvegati več, kot je potrebno. Stanje je zdaj na vsak način 10,5 : 7,5 v korist Američana.

POTEK 18. PARTIJE
(Beli Fischer, črni Spasski)

1. e4, c5; 2. Sf3, d6; 3. Sc3, Sc6; 4. c4, cxd4; 5. Sxd4, Sf6; 6. Lg5, e6; 7. Dd2, a6; 8. 0-0-0, Ld7; 9. f4, Le7; 10. Sf3, b5; 11. Lxf6, gxf6; 12. Ld3, Da5; 13. Kb1, b4; 14. Se2, Dc5; 15. f5, a5; 16. Sf4, a4; 17. Tc1, Tb8; 18. c3, b3; 19. a3, Se5; 20. Thf1, Sc4; 21. Lxc4, Dxc4; 22. Te1, Kd8; 23. Ka1, Tb5; 24. Sd4, Ta5; 25. Sd3, Kd7; 26. Sb4, h5; 27. g3, Te5; 28. Sd3, Tb8; 29. De2, Ta5; 30. fxe6, fxe6; 31. Tf2, e5; 32. Sf5, Lxf5; 33. Txf5, d5; 34. exd5, Dxd5; 35. Sb4, Dd7; 36. Txh5, Lxb4; 37. cxb4, Td5; 38. Tc1+, Kb7; 39. De4, Tc8; 40. Tb1, Kb6; 41. Th7, Td4; 42. Dg6, Dc6; 43. Tf7, Td6; 44. Dh6, Df3; 45. Dh7, Dc6; 46. Dh6, Df3; 47. Dh7, Dc6 remi.

KOLESARSTVO — *NA DIRKI VETERANOV*

Maver in Bonano jutri v Castelfranco Venetu

Maver računa na uvrstitev med prvo deseterico

V nedeljo bosta kolesarja lonjerskega kluba Adria Maver in Bonano nastopila na kolesarskem prvenstvu veteranov Treh Benečij. Dirka, ki bo v Castelfrancu Venetu, bo izredno naporna, saj bo potekala v glavnem po hribovitem svetu, poleg tega pa bo še izredno dolga (98 km). Kar petkrat bodo morali kolesarji voziti preko strmega vzpona, kjer bo cilj za gorsko nagrado. Gotovo bo to zanimiva dirka, kjer bosta imela tudi naša predstavnika, predvsem pa Maver, možnost, da se dobro uvrstita.

49-letni Maver je v dobri formi, kljub temu pa mu letos nikakor ne uspe, da bi večkrat posegel po prvem mestu. Potem, ko na raznih dirkah da vse od sebe in že kaže, da bo sam privozil na cilj, ga prav v zadnjih kilometrih navadno presenetijo ostali nasprotniki. «Prestar sem že in nimam več take moči, ki sem jo imel pred leti. Poleg tega pa na naših dirkah nastopajo vedno mlajši udeleženci, ki so kljub pomanjkanju treninga boljši od starih. Tako seveda ne morem pričakovati, da bi napravil še kaj izrednega. Še dobro, da pridem med prvimi.»

«Kaj pa menite o nedeljski dirki?»

«Proga je izredno naporna in res vredna meddeželnega prvenstva. Ne delam si utvar da bi zmagal, vseeno pa računam na uvrstitev med prvo deseterico. Že to bi bil uspeh, posebno če pomislimo, da bo nastopila na tej dirki elita kolesarjev iz treh Benečij.»

TENIS

NEW YORK, 25. — Ameriška teniška zveza je sporočila, da bodo odigrali finalna srečanja za Davisov pokal med ZDA in Romunijo v Bukarešti od 13. do 15. oktobra. Finale bi morali po pravilih odigrati v ZDA, romunska teniška igralca Nastase in Tiriac pa sta hotela igrati v Bukarešti. Teniška zveza je sedaj ugodila zahtevam romunskih igralcev.

ATLETIKA

BERLIN, 25. — Na atletskem mitingu v Berlinu, ki je služil za pripravo na bližnje olimpijske igre sta dosegli vzhodna Nemka Hofmeister in Bolgarka Amzina odličen rezultat v teku na 800 m. Obe sta pretekli progo v času 1'59''9, kar je letošnji najboljši dosežek na svetu.

Zeffirelli ne bo snemal filma o olimpijskih igrah

MÜNCHEN, 25. — Italijanski režiser Franco Zeffirelli se je odpovedal snemanju filma o letošnjih olimpijskih igrah. Zeffirelli bi moral z drugimi devetimi režiserji posneti film «Olimpijske igre 1972». Danes pa je italijanski umetnik poslal producentu Davidu Wolperju brzojavko, v kateri je razložili vzroke svoje odpovedi. V svoji izjavi Zeffirelli ostro kritizira odločitev CIO, ki je prepovedal nastop rodezijskim športnikom na igrah. «S tem» zaključuje režiser, «je mednarodni odbor kršil osnovno pravilo olimpijskih iger in je s silo dosegel to, kar ni uspelo niti Hitlerju leta 1936.»

ZARADI LOČITVE OD MOŠKEGA DELA NASELJA

Olimpijske tekmovalke se počutijo osamljene

Frizerski salon je glavno shajališče mladih udeleženk iger

MÜNCHEN, 25. — Tekmovalke, ki stanujejo v olimpijskem naselju se pritožujejo: čutijo se preveč osamljene.

Olimpijsko naselje je namreč — kot je znano — razdeljeno na dva dela, na moški in ženski oddelek. Olimpijske tekmovalke pa se najbolj pritožujejo zaradi neizprosnih določil pravilnika, po katerih ima v moški del olimpijskega naselja vstop vsakdo, v ženski pa ne sme stopiti nobena oseba moškega spola, in to v nobenem primeru, brez izjem. Za varuhe te «izolacije» so postavili organizatorji vojake, ki (opremljeni z radijskimi sprejemniki in oddajniki «walkie-talkie») stražijo noč in dan ob ograji ženskega dela naselja ter skrbe, da bi ne prišlo do prepovedanih «obiskov».

Dekleta pa se pritožujejo še zaradi nečesa: olimpijsko naselje so namreč zgradili tako, da so vsi zabaviščni in razvedrilni prostori v moškem delu olimpijske vasi, kjer je kino, nočni klub, minigolf, bar (v katerem pa točijo le sadne sokove) in drugi prostori za pomenke ter srečanja in obiske.

Nasprotje v vzdušju med enim in drugim delom naselja je tako res očitno. V moškem delu je razpoloženje tekmovalcev praznično, veselo, vsi prebivalci ustvarjajo vtis, da se počutijo odlično. Pri dekletih pa vse dni vlada tišina, mir, dolgočasje. «Tukaj je prava puščava,» je dejala neka brazilska tekmovalka, «in res ne vemo, kaj naj bi počele v prostem času.»

Ko so časnikarji omenili pritožbe tekmovalk organizatorjem so ti dejali, da je bil prav to njihov namen: dekleta naj bi živela v miru, ne da bi jih pri tem motili moški prebivalci naselja. Kot pa vse kaže, si mlade olimpijke žele vse prej kot pa miru in ločitve od moškega naselja: želijo si vrveža in družbe, zato je tudi cesta, ki vodi do vrat njihovega dela naselja, med najbolj prometnimi na olimpijskem prizorišču v teh dneh.

Ženski del olimpijske vasi sestavljajo v glavnem majhne hišice, bungalowi, pred katerimi so ljubki vrtički. Toda za temi hišami je tudi velikanski betonski stanovanjski blok, v katerem so nastanjene večje reprezentance, kot so ZDA, Vel. Britanija, SZ, Zahodna Nemčija in Francija. Sredi med hišicami je trg, na katerem je kiosk za prodajo sadja, ki pa ima le malo prometa. Edino bolj mondeno «shajališče» je frizerski salon, ki je obenem tudi kozmetični salon. Upravnica tega lokala s ponosom pripoveduje, da ima v svojem salonu klientke z vsega sveta, tudi iz vzhodnih držav. Poljske tekmovalke so se prijavile za poseben tečaj, na katerem jih uče ličenja obraza in drugih kozmetičnih skrivnosti; za ta tečaj pa se zanimajo tudi vzhodnonemške tekmovalke.

Še drobna zanimivost: dve kozmetičarki, ki delata v tem salonu, bosta stali v bližini odra zmagovalcev in zmagovalk, ko bodo začeli deliti kolajne. Njuna naloga bo namreč, da bosta s pudrom in rdečilom za ustnice «popravili» zmučene in prepotene obraze najboljših tekmovalk pred nagraditveno slovesnostjo.

MILAN, 25. — Jutri bodo odigrale italijanske nogometne ekipe sledeče prijateljske tekme:

Sampdoria - Mantova (21.15). Milan - Atletico Madrid (21.15), Lazio-Ternana (21.00) in Bologna - Dinamo Kiev (21.00).

V nedeljo bodo odigrali srečanje med Novaro in Torinom (17.30).

S PRIMORSKIM DNEVNIKOM V TURIN

NA NOGOMETNO TEKMO ITALIJA-JUGOSLAVIJA

Odhod z udobnim avtobusom iz Trsta 20. septembra ob 7.30 zjutraj, povratek iz Turina okoli 2. ure po polnoči.

Vpisovanje v turističnem potovalnem uradu Aurora v Ul. Cicerone 4 se zaključi v četrtek 31. avgusta.

Cena izleta: 12.000 lir (vožnja, kosilo in vstopnica). Za ošteviličen sedež na centralni tribuni je treba doplačati 5.500 lir.

XX OLIMPIJSKE IGRE munchen72

MÜNCHEN, 25. — Organizacijski odbor olimpijskih iger je izjavil, da bo prišel prihodnji petek v München ameriški astronavt James Lovell. Sestal se bo s predsednikom organizacijskega odbora in novim podpredsednikom CIO Willijem Daumejem.

* * *

BONN, 25. — Zahodnonemški kancler Brandt in zunanji minister Walter Scheel bosta jutri prispela v München, kjer se bosta udeležila otvoritvene svečanosti 20. olimpijskih iger. Ni pa še znano koliko časa bosta ostala v bavarskem mestu.

* * *

MÜNCHEN, 25. — Silko Sieghart je najmlajša stanovalka olimpijskega naselja, saj ima komaj tri leta. Silko je hčerka zahodnonemškega skakalca v višino Ingomara Sieghart. Po razporoki staršev je ostala z očetom. Da ne bi ostala sama, je slednji zaprosil olimpijske oblasti, če bi lahko med igrami stanovala z njim v olimpijski vasi. Njegovi prošnji so ugodili.

* * *

MÜNCHEN, 25. — Nekdanji boksarski olimpijski prvak in bivši svetovni prvak srednje teže, Tržačan Nino Benvenuti, se je povrnil na olimpijske igre. Tokrat pa ne bo nastopal, temveč bo opravljal le svoje časnikarsko delo. S svojimi dolgoletnimi izkušnjami v tej panogi bo brez dvoma med najboljšimi novinarji na igrah.

* * *

MÜNCHEN, 25. — Atletski reprezentanci Poljske in Avstralije, ki bosta nastopili na olimpijskih igrah, bosta precej okrnjeni. Pri avstralski ekipi je še povsem negotov nastop maratonca Dereka Claytona in svetovnega rekorderja na 3000 m z zaprekami O'Briena, prav tako pa ne bo startala Judy Pollock, favoritinja na progi 800 m ženske. Pri Poljakih pa je stoodstotno gotov forfait zaprekašice Sunkiewiczeve, ki se je pred dnevi poškodovala.

* * *

HONGKONG, 25. — Sung Čung, glavni tajnik kitajske športne zveze je poslal predsedniku organizacijskega odbora letošnjih olimpijskih iger Williju Daumeju brzojavko, v kateri sporoča, da LR Kitajska ne bo poslala v München nobenega opazovalca, ker je Formoza vključena v CIO.

* * *

MADRID, 25. — Španski prestolonaslednik princ Juan Carlos je danes odpotoval z letalom v Kiel, kjer bo tekmoval v jadranju v razredu «dragonov».

NOGOMET — *PRED ZAČETKOM SEZONE 1972-73*

ZAKLJUČENE POČITNICE ZA NAŠE NOGOMETAŠE

Večina naših enajsteric je začela s pripravami za novo sezono v preteklih dneh

Počitnice za nogometaše so se končale. V tem delu so skoraj vse naše enajsterice začele s skupnimi pripravami. Med tem pa voditelji posameznih klubov aktivno delajo, ker nameravajo čim bolj ojačiti svoja moštva. Za enkrat smo zbrali o tem sledeče novice:

Breg

Tudi za letošnje prvenstvo nimajo Brežani večjih ambicij. Cilj «plavih» je obstanek v ligi in prav zaradi tega pri Bregu za sedaj ni novosti. Brežanom morda manjka le složnost in zaupanje v svoje moči. Po vsej verjetnosti bo ponovno potrjeni trener Kozina vključil v ekipo več mladih sil, čeprav ni izključeno, da bomo v prihodnjih dneh zvedeli za kakšno novost. Brežani so začeli s pripravami 25. avgusta.

Primorje

Kot po navadi je bilo tudi letos v tej dobi najbolj aktivno proseško Primorje. Novi trener bo Barbiani, medtem ko bo bivši trener Verginela s pomočjo Cancianija (bivši vratar Primorja) in Sardoča skrbel za naraščaj. Primorje si je do sedaj nabavilo tri nogometaše: napadalca Brandolina (CMM), branilca Driolija (Muggesana) in napadalca Vocija (Lib. Opčine). Slednjega je zamenjalo z branilcem Suberjem, ki bo tako oblekel dres ekipe Lib. Opčine. Primorje je začelo s pripravami 22. avgusta.

Vesna

Za enkrat pri Vesni ni novosti, če izvzamemo Germanija, katerega so Križani odkupili od tržaškega Libertasa. To pa brez dvoma ne bo edina novost. Širijo se namreč govorice, da Vesna išče vsaj enega spretnega napadalca. Potrjeni trener Mandanicci se je lotil priprav 25. avgusta.

Zarja

Tudi pri Zarji ni novosti, nekaj pa je v zraku. Za trenerja je bil potrjen Scavuzzo, ki je začel s pripravami 20. avgusta. Zarja bo tudi letos organizirala nogometni turnir za 2. pokal Zarje, katerega se bo udeležilo osem enajsteric. Turnir se bo pričel 10. septembra.

Primorec

Precej novosti se obeta pri Primorcu, ki ima letos res veliko smolo. Njegovi standardni nogometaši Pavel in Mauro Kralj, Sinico, Stranšček, Kante in Sosič bodo morali odslužiti vojaški rok. Voditelji se zato trudijo da bi nadomestili odsotne, oziroma sestavili solidno enajsterico. Govori se, da bodo v prihodnji sezoni branili barve Primorca tudi Finotto, Boris Tence (Vesna), Guštin, Sergij Grgič (Gaja) in Vigini (Rosandra). Trener bo Leonard Kralj, ki je začel s pripravami 20. avgusta.

Olimpija

Olimpija iz Gabrovca je bila precej aktivna. Nabavila si je režiserja Manzutta in Z. Košuta (Lib Prosek) ter krilca Ukmarja in branilca Paolettija (Primorje). V prihodnjih dneh bomo morda slišali še kakšno novost ker namerava po lanskem neuspešnem prvenstvu Olimpija precej ojačiti moštvo. Za trenerja je bil potrjen Alojz Husu, ki bo začel s pripavami 3. septembra.

Union

Po lanskem neuspešnem prvenstvu bo Podlonjerce letos treniral Ancona (bivši trener moštva G. Viani). Lani ekipa ni imela trenerja in je morda prav zato dosegla tako slabe rezultate. Drugih novosti pri Unionu ni. Problem podlonjerskih nogometašev ostane še vedno igrišče «1. maj». Odločeno je namreč, da bo pričel Union treninge 29. avgusta, to pa le v primeru, če se bo sporazumel s Triestino, ki je upraviteljica tistega igrišča.

B. R.

Kongres mednarodne košarkarske zveze

MÜNCHEN, 25. — Na mednarodnem košarkarskem kongresu v Münchnu so predlagali več kandidatur za prireditev svetovnega košarkarskega prvenstva leta 1978. Poleg Argentine kandidirata za organizacijo prvenstva še Italija in Mehika. Odbor je odločil da bodo izbrali kraj šele po svetovnem prvenstvu leta 1974, ki bo v Portoriku.

Na kongresu so tudi odločili, da bodo na prihodnjih olimpijskih igrah v Montrealu leta 1976 na olimpijskem košarkarskem turnirju nastopile sledeče ekipe: ekipa države, ki organizira olimpijske igre po ena ekipa iz vsakega kontinenta, ekipe, ki bodo zasedle na letošnjih igrah prvo, drugo in tretje mesto ter ekipe, ki se bodo uvrstile na prva tri mesta na predolimpijskem turnirju. Predsednika italijanske košarkarske zveze, Claudia Coccio, so izvolili v sodni oddelek mednarodne zveze.

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 833 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1 100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 26. avgusta 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO POKOLU 16 POLITIČNIH JETNIKOV

ARGENTINSKI PREDSEDNIK LANUSSE GOVORIL O USTAVNIH SPREMEMBAH

Čilska vlada je sklenila, da ne bo vrnila Argentini 10 političnih beguncev - Prihodnje leto volitve argentinskega predsednika - Tudi včeraj spopadi med študenti in policijo

BUENOS AIRES, 25. — Argentinski predsednik Alejandro Lanusse je v svojem sinočnjem govoru, katerega je prenašalo tudi televizijsko omrežje, napovedal, da bodo oblasti «z orožjem zatrle vsak poskus upora in delovanja tistih, ki bi hoteli uveljaviti svojo voljo z nasiljem».

Lanusse je napovedal tudi spremembo ustave, ki je sedaj le začasna. Ustava bo predvidela, da bo do menjave vlade prišlo z volitvami in ne z orožjem. Spremembe predvidevajo predvsem volitve predsednika in podpredsednika, ki bosta na oblasti štiri leta. Oba bosta lahko zasedla to mesto le dvakrat. Senatorji in poslanci bodo prav tako izvoljeni vsaka štiri leta, vendar bodo lahko večkrat kandidirali.

Predsednik Lanusse je tudi izjavil, da ne namerava kandidirati na predsedniških volitvah prihodnje leto in da isto velja za vse člane njegove vlade. Dodal je, da bodo volitve potekale brez kakršnih koli zaprek ali omejitev.

Ko je govoril o peronistični stranki, je Lanusse dejal, da ne nasprotuje tistim, ki v to stranko verjamejo. Kljub temu pa je obsodil ekstremistične organizacije in je v zvezi s to obsodbo prebral nekaj odstavkov pisem, ki so jih prejeli politični zaporniki v zaporu Rawson.

Končno je Lanusse govoril še o dogodkih v zaporu Trelew in dejal, da Argentina spoštuje mednarodne dogovore in upa, «da bo isto storila bratska država Čile». S tem je mislil na deset argentinskih političnih jetnikov, ki so zbežali v Čile, in za katere je argentinska vlada zahtevala, da jih čilske oblasti pošljejo nazaj.

Medtem so v Buenos Airesu sporočili, da odgovarja resnici vest, po kateri naj bi «ekstremist Mariano Pujadas 15. avgusta zločinsko umoril paznika zapora Rawson in s tem omogočil beg 29 ekstremistom, od katerih je deset zbežalo v Čile. Ostalih 19 so argentinske oblasti prijele in 16 jih je izgubilo življenje pri ponovnem poskusu pobega iz zapora Trelew.» Tako pravi uradno poročilo argentinske policije.

Na ukaz sodne oblasti je včeraj popoldne policija prekinila bedenje ob truplih treh ubitih zapornikov. Sodnik je nato ukazal, naj nemudoma opravijo pogreb. Bedenje je potekalo na sedežu peronistične stranke v Buenos Airesu. Mladeniče, ki so stražil trupla, je policija aretirala, ker so «prekršili ukaz, po katerem bi morali takoj opraviti pogreb». Številne obhodnice policistov so več časa krožile okoli palače, v kateri ima peronistična stranka sedež. Blindirano vozilo je podrlo vrata, nato pa je prišlo do spopadov med policijo in mladeniči. Policija je uporabila tudi solzilne bombe. Do spopadov je prišlo tudi kasneje, ko so pripadniki peronistične stranke hoteli v sprevodu skozi mesto, česar pa oblasti niso dovolile.

Pogreba 16 žrtev pokola v zaporu Trelew, se je udeležila velika množica. Vence so poslale vse levičarske organizacije, med prvimi pa je bil venec bivšega argentinskega predsednika Perona.

V Santiagu so čilske oblasti sporočile, da bodo deset političnih jetnikov, ki so pribežali v Čile, poslali na Kubo. Do tega naj bi prišlo že danes. Kot smo že prej omenili, je jetnike zahtevala argentinska policija, vendar je čilski predsednik Allende pod pritiskom vseh levičarskih organizacij sklenil, da tega ne bo storil. Uradno bodo jetnike izgnali iz države, ker so prišli vanjo brez veljavnih dokumentov. Ta sklep je čilska vlada sprejela predvsem zato, ker je Alejandro Filiberto, ki je važna politična osebnost v čilski socialistični stranki, javno izjavil, da bodo argentinske oblasti jetnike gotovo obsodile na smrt, če jim jih Čile izroči.

V Argentini so še vedno v teku protestne manifestacije zaradi pokola 16 jetnikov. V Cordobi je policija aretirala 500 ljudi, večinoma študentov, ki so že dva dni v zaporu. Demonstracije pa se nadaljujejo v vseh večjih argentinskih mestih in povsod so pobudniki zanje prav študenti. Več aretacij je policija izvedla tudi v Buenos Airesu in La Plati.

Današnji dan je važen za argentinsko zgodovino. Lanusse je namreč že pred časom določil, da morajo vsi, ki želijo kandidirati na predsedniških volitvah prihodnje leto, to sporočiti do 25. avgusta. Na ta dan pa bi morali seveda tudi bivati v Argentini. To pomeni, da bi se moral danes vrniti v Argentino Juan Domingo Peron, ki baje namerava zopet kandidirati. Dejstvo pa je, da Perona v Argentini ni in torej ne more več vložiti kandidature. Lanussejev sklep o tem nepreklicnem roku in vdor policije na sedež peronistične stranke v Buenos Airesu pa mnogi razumejo kot oseben napad na bivšega predsednika Ni še znano, kako bo Peron odgovoril na to izzivanje, verjetno pa bo razvoj dogodkov že v nekaj dneh pokazal vsaj medle obrise argentinske bodočnosti.

ČUVAJ

Angleški pismonoša Andrew Boggie je star 44 let in je velik ljubitelj narave. Pri srcu mu je še predvsem visoko drevo v Newarku, ki je baje staro že 200 let.

Občinski možje so sklenili, da bodo na kraju, kjer rase drevo, zgradili nogometno igrišče. Boggie pa se je temu uprl in je poslal protestno pismo vsem najvišjim predstavnikom oblasti, celo ministrskemu predsedniku Heathu. Ker so vsi odbili njegovo prošnjo, pa je splezal na drevo in tam med vejami čaka, da bo kdo drevo podrl. Dejal je, da ga bo stražil izmenoma s svojo ženo vse dotlej, dokler ne bo prejel pismenega zagotovila, da drevesa ne bodo posekali. Ni pa sporočil, če mora pismo podpisati sam Heath, ali pa se zadovolji z navadnim županovim odlokom.

TATVINA

Neznani tatovi so v Brescii ukradli 30 stotov sira v skupni vrednosti 6 milijonov lir. Kaže, da ga ne nameravajo sami pojesti.

ČUDAK

Ko boste prebrali naslednje vrstice se boste tudi vi prepričali, da je 28-letni Raffaele Ramelli čudak.

Ramelli je najprej pretepel svojo ženo. Pretepel jo je tako močno, da se je zbal za njeno zdravje in poklical rešilni voz. Ko pa je ta prišel in sta hotela bolničarja položiti ženo na nosila, jima je Ramelli z naperjeno puško to prepovedal.

KONKURENCA

32-letni Antonio Mazzei je zlatar in ima lepo trgovinico v Bariju. Pred nekaj dnevi pa je še nekdo odprl zlatarno v isti ulici, nekaj korakov od Mazzeieve. Slednjemu seveda to ni bilo prav in se je hotel znebiti konkurenta. To pa je hotel storiti na dokaj naiven način, saj je ponoči s kladivom razbil navis nad konkurentovo trgovino.

GLOBUS

ŽENEVA, 25. — Švicarska zvezna vlada je predlagala, da bi z referendumom odločali o vstopu Švice v EGS.

* * *

WASHINGTON, 25. — Obrambno ministrstvo ZDA je demantiralo vest, ki jo je objavil časnikar Ellsberg, po kateri naj bi ameriški potopljači minirali pristanišče Haiphong.

* * *

GLASGOW, 25. — Hud požar je uničil neko tekstilno tovarno. Med gašenjem je 7 gasilcev izgubilo življenje.

* * *

BUKAREŠTA, 25. — V Romuniji so že začele proslave ob obletnici smrti latinskega pesnika Ovida.

* * *

BOGOTA, 25. — Glasnik kolumbijske vojske je sporočil, da so odkrili zaroto komunističnih gverilcev, ki so nameravali ubiti nekega častnika.

Lisa Minelli v filmu ameriškega režiserja Boba Fossa «Cabaret», ki so ga predvajali na beneškem festivalu.

Z BENEŠKEGA BIENALA

Francoski režiser Godard umaknil film «Tout va bien»

Dejal je, da je vodstvo festivala nedemokratično - Sinoči je bil na sporedu le romunski film «Felix in Otilia»

(Naš dopisnik poroča)

BENETKE, 25. — *Znani francoski režiser Jean - Luc Godard in njegov sodelavec Jean-Pierre Gorin sta zadnji moment preklicala dovoljenje, da se predvaja na beneškem festivalu njun film «Tout va bien». Vodstvo festivala sta obtožila protidemokratičnosti in film sta dala na razpolago manifestaciji Dnevi italijanskega filma, ki jo bosta od ponedeljka dalje organizirali v Benetkah zvezi italijanskih filmskih režiserjev ANAC in AACI, ki nasprotujeta sedanji strukturi beneškega festivala.*

Vodstvo festivala je dejalo, da je Godardova izbira nepoštena, ker se je avtor pred meseci obvezal, da bo film predvajal. Kljub temu je potrdilo, da hoče spoštovati voljo avtorjev in je zato črtalo Godardov film s sporeda.

Ta nevihta je edini zanimivi element današnjega dne. V glavni selekciji «Benetke 33» so predvajali en sam film, romunski «Felix in Otilia», ki ga je režiral Julian Mihu. Gre za dolgo zgodbo o propadu aristokratske družine, ki pa je brez vsake iznajdljivosti in nima prav nič balzakovskega, kot sicer meni katalog festivala.

Ker je odpadel Godardov film, je bil izjemno na sporedu zvečer tudi film iz selekcije «Benetke — mladi», angleški «The Ragman's Daughter», ki obravnava teme, ki imajo bolše predhodnike v proizvodih iz angleškega «free cinema» od nekaj let od tega. Zjutraj bi morali predvajati v istem oddelku iranski film, ki pa iz tehničnih razlogov ni prispel pravočasno in bo zato na sporedu kdaj drugič.

V odseku «Benetke - kritika» pa je bil na sporedu precej neroden vzhodnonemški film «Tretji».

Nadaljujejo se medtem predvajanja posebnega odseka «italijanski film in tuji tisk», ki vsebuje dela mladih italijanskih režiserjev, ki so jih izbrali tuji novinarji, prisotni na festivalu. Doslej je šlo v glavnem za nerodna dela, ki so s pretenzijo socialnih tem prekrivala praznino doživetja in navdiha.

Nadaljuje se tudi Chaplinova retrospektiva s filmi iz leta 1916. Ob tej manifestaciji so otvorili razstavo diapozitivov in gigantografij o Chaplinovem svetu.

Sergij Grmek

Prometna nesreča na Nizozemskem: 16 mrtvih

BREDA, 25. — Na avtocesti Breda - Rotterdam se je pripetila danes dopoldne huda prometna nesreča, katero je povzročila gosta megla. Približno 60 avtomobilov in tovornjakov je trčilo in pri trčenju je izgubilo življenje 16 oseb, kakih 30 pa je bilo ranjenih; nekateri izmed njih so še v smrtni nevarnosti.

Nesreča se je pripetila okoli šeste ure, ko se je na pokrajino nepričakovano spustila gosta megla in se je v nekaj trenutkih vidljivost močno skrčila. Najprej je tovornjak trčil v avtocisterno, ki se je vnela in eksplodirala. Kosi razbite pločevine so leteli več desetin metrov daleč in zadeli druga vozila, ki se tako niso več mogla izogniti nesreči.

Ko je prišlo do nesreče je bil promet zelo gost, ker so se takrat delavci peljali v službo v Rotterdam. Petnajst vozil cestne pomoči sedaj odstranjuje razbite avtomobile, rešilni avtomobili pa še vedno prevažajo ranjence iz majhne bolnišnice v Bredi v Rotterdam, kjer jim bodo lahko nudili potrebno oskrbo. Avtocesta, na kateri se je pripetila nesreča, je še vedno zaprta za promet.

Najbolj vroče poletje v stoletni zgodovini Moskve

MOSKVA, 25. — Letošnje poletje je bilo v moskovski pokrajini najbolj vroče v vseh zandjih sto letih, odkar so v Rusiji vpeljali stalna meteorološka opazovanja. Letos so zabeležili v 26 dnen temperature, ki so šle v senci od 30 do 35 stopinj, medtem ko poprečje znaša le tri, ali štirj dni v letu.

Sedaj se je ozračje nekoliko ohladilo. Močna nevihta je namreč pripeljala nad Moskvo hladnejši in vlažnejši zrak. Kljub temu znaša temperatura še vedno okoli 20 stopinj.

Oblasti menijo, da še ni mimo nevarnost požarov. Res je, da so precej omejili požare, ki so razsajali po gozdovih in ležiščih šote v bližini Moskve, toda nevarnost je še vedno navzoča. Prepovedani so ribolov, lov in kopanje v okolici Moskve, oblasti pa strogo kaznujejo kršitelje predpisov. Nekega pijanca so obsodili na 6 let strogega zapora, ker je zažgal travo na nekem travniku. Odstavljen je bil s svojega mesta in izključen iz partije, ravnatelj nekega podjetja, kjer je prišlo do požara. Ugotovili so, da je bila protipožarna služba v podjetju zelo nemarna.

Medvedka ustreljena

KOČEVJE, 25. — Včeraj popoldne je na Oneških košenicah lovec Ivan Grajš iz Dolge vasi ustrelil medvedko, ki je napadala ljudi. Kot smo že poročali, je zver 19. julija napadla gozdnega delavca Franca Naglača, 11. avgusta pa 7-letnega Mladena Klariča in njegovega brata Franja iz Oneka.

Lovec Grajš je povedal, da lov ni bil dolg. Ob 14.45 se je odpeljal z doma, ob 15.15 pa je bila medvedka že ustreljena. Zadel jo je pri prednji šapi, krogla pa je šla nato skozi srce. Medvedka je bila težka okoli 129 kg, njena mladiča pa, težka okoli 30 kg, sta že toliko samostojna, da si bosta sama znala poiskati hrano.

Potresna sunka v Jugoslaviji

BEOGRAD, 25. — Aparati seizmološkega zavoda v Beogradu so zabeležili dva potresna sunka, prvega ob 15,12 in drugega ob 20,13 s središčem približno 120 km južno od Beograda, to je na področju Svetozarevo - Paračin. Drugi sunek jakosti okrog 5. stopnje je bil močnejši od prvega.

Tatvina v Vidmu: plen 20 milijonov lir

VIDEM, 25. — Iz stanovanja dr. Ameiia Galliera so neznanci odnesli vrednostne papirje, nakit in denar v skupni vrednosti 20 milijonov lir.

Tatovi so izkoristili lastnikovo odsotnost in vlomili v Gallierovo stanovanje. Iz nekega predala so odnesli za 15 milijonov lir vrednostnih papirjev, 170 tisoč lir v gotovini in za pet milijonov lir nakita.

SKRIVNOSTEN UMOR NA CESTI SAN DONÀ DEL PIAVE - CAORLE

Jugoslovanska družina umorjena v avtu: 6 strelov v očeta, mater in 9-letno hčerko

Sevovi so živeli v Stuttgartu, toda že vdrugič so bili na oddihu v kraju Stretti di Eraclea - Oblasti iščejo družinskega znanca Obveščeni jugoslovanski policijski organi na Reki in Krku

S. DONA DEL PIAVE, 25. — Snoči, nekaj pred polnočjo, so stražniki neke vojašnice, ki stoji ob cesti, ki pelje od San Donà del Piave proti Caorlu, opazili, kako je neki avtomobil zdrknil s ceste ter se prevrnil v jarek. Ker je bila tema, so menili, da so se trije potniki, moški, ženska in mala deklica le ranili ter niso opazili, da so bili ustreljeni v glavo. Nesrečneže so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da so že izdihnili, in da je šlo pravzaprav za zločin.

Po dokumentih so policijske oblasti ugotovile, da gre za tri Jugoslovane, in sicer očeta, mater in njuno hčerko. Ubiti moški je 36-letni Stjepan Sevo, rojen v Mostarju, toda bivajoč v Stuttgartu, kjer je imel v najemu neki penzion. Ženska je 26-letna Tatjana Sevo iz Varaždina, deklica pa 9-letna Rosemarie.

Očividcev streljanja v avtu, kjer so preiskovalni organi našli šaržer in šest tulcev, pravzaprav ni. Neka ženska je izjavila, da je videla zbežati po polju nekega moškega. Preiskovalni organi domnevajo, da so Sevovi sprejeli v avto morilca, ki je v določenem trenutku potegnil iz žepa revolver z dušilcem ter izstrelil tri krogle v žensko, dve v moškega in eno v deklico. Morilcu se je morda posrečilo, da je ušel iz avta, še preden se je ta prevrnil v jarek. Policijski organi so baje že našli revolver kal. 7,65.

Policisti so pozneje ugotovili, da je družina Sevo prišla letos že drugič na letovišče v kraj Stretti di Eraclea pri Caorlu, kjer je bivala v penzionu «Bar centrale». Skupaj z njimi je prišel tudi Vinko Sindičić, ki je doma baje na otoku Krku. Ugotovili so tudi, da je Sindičić skupaj s Sevom upravljal skromen «Gasthaus» v Stuttgartu. Sindičić je baje že 19. avgusta odšel iz penziona, toda nekateri trdijo, da so ga Sevovi sprejeli v svoj avto snoči v San Donà del Piave, potem ko so se ustavili pri neki stojnici, kjer prodajajo lubenice.

Pomočnik državnega pravdnika dr. Bagarotto je izjavil časnikarjem, da se še ne more trditi, da je Sindičić zagrešil umore. Preizkusi so dokazali, da umorjena moški in ženska nista streljala. Sindičića iščejo sedaj le kot «pomembno» pričo.

Preiskava se je razširila tudi v Furlanijo - Julijsko krajino, posebno na tržaško področje. Dr. Petrosino, ki vodi tržaški leteči oddelek je o umoru obvestil tudi jugoslovanske policijske oblasti na Reki in na otoku Krku.

Rimska policija zaplenila 5 kg heroina

RIM, 25. — Rimska policija je danes aretirala 52-letno siciljanko Mary Fiore in 53-letnega Egipčana Hagopa Vahrama, ki je bil rojen v Istanbulu, živel pa je v Bejrutu. Pri njiju je našla 5 kilogramov heroina, ki sta jih baje nameravala prodati za 150 milijonov lir. Preiskovalci domnevajo, da je «maloprodajna» vrednost mamila skoraj milijarda lir. Fiorova je policiji že dobro znana, saj je bila že večkrat obsojena zaradi izkoriščanja prostitucije.

ATENE, 25. — Atensko sodišče je obsodilo na 4 mesece zapora dva politična jetnika, ker sta zbežala iz zapora na Krfu.

STOPNJEVANJE NASILJA

Eksplozije in atentati po vsej Severni Irski

Ubit angleški vojak - Slovesen pogreb protestantskega prvaka

BELFAST, 25. — V zgodnjih jutranjih urah je neki angleški vojak, ki je s svojimi tovariši patruljiral ulice v severnem delu Londonderryja, izgubil življenje. V glavo ga je zadel ostrostrelec, ki je izginil brez sledu.

Dva druga angleška vojaka pa sta bila ranjena danes zvečer v Belfastu, ko sta patruljirala katoliško četrt v Falls Roadu. Ostrostrelci so izginili brez sledu, čeprav so vojaki streljali za njimi.

V malem mestecu Fivemiletownu v pokrajini Tyrone je danes eksplodiral sto-kilski peklenski stroj, ki je bil nameščen pred hotelom «Walley». Neznani atentatorji so namestili stroj v neki avto. Na srečo ni bilo človeških žrtev, ker so atentatorji opozorili ljudi na nevarnost že eno uro prej. Zato se je oblastem posrečilo, da so izpraznile hotel. Nekega policista, ki je bil v bližini, je eksplozija vrgla na tla ter je bil lažje ranjen. Eksplozija je poškodovala 30 trgovin in številna stanovanja.

Do drugih eksplozij je prišlo tudi v Belfastu. Dve bombi sta eksplodirali v središču mesta ter precej poškodovali neko trgovino in bencinsko črpalko. Tudi v tem primeru ni bilo žrtev, ker so atentatorji opozorili ljudi na nevarnost. Vsi ti atentati spadajo v vrsto napadov na trgovinske in industrijske objekte v Belfastu, kar po mnenju predstavnikov krajevne trgovinske zbornice povzroča hudo gospodarsko škodo. Do sedaj je bilo izgubljenih že 2.000 delovnih mest.

Davi se je veliko število protestantov zbralo na pogrebu visokega predstavnika združenja «Lovalist Association» Jamesa Johnsona, čigar truplo so našli prejšnji torek v četrti Lower Falls. Truplo je bilo prerešetano s streli, glava pa je bila pokrita s krinko. Pogreba se je udeležil tudi znani leader protestantskih ekstremistov in ulstrski predstavnik v westminstrskem parlamentu pastor Jan Paisley.

Medtem se je v Irski republiki razplamtela huda polemika glede odgovornosti ministrskega predsednika Jaca Lyncha pri nakupu strelnega orožja. Opozicija trdi, da so od določene vsote 105.000 futov nika Jacka Lyncha pri nakupu streljino za pomoč Severni Irski, medtem ko so uporabili ostali denar za nakup orožja.

Lastovke zapustile dalmatinsko obalo

REKA, 25. — Lastovke so že zapustile dalmatinsko obalo. To naj bi bil znak, da se bliža zima. Do prvih ptičjih selitev je prišlo že 10. avgusta, običajno pa lastovice zapuščajo Dalmacijo šele v drugi polovici septembra.

V Zahodni Nemčiji so ustanovili žensko gasilsko službo. Na sliki vidimo mlade gasilke med vajami.

MEDNARODNO TEKMOVANJE V ZBOROVSKEM PETJU

Ostra konkurenca v Arezzu V finale pripuščenih 11 zborov

Aplavz «J. Vlahoviću» iz Zagreba za izvajanje Tajčevićeve «Zapojte njemu» - Na sporedu tekmovanje folklornih skupin

(Naš posebni dopisnik poroča)

AREZZO, 25. — Danes zjutraj ob 2.30 je bilo zaključeno tekmovanje mešanih zborov. Od 21 je prišlo v finale 11, ki so se takole zvrstili: prvo nagrado je prejel zbor «Maria» iz Västeraasa iz Švedske, drugo francoski zbor iz Nantesa, tretjo pa zbor Kühn iz Prage. Nadaljnja mesta so zasedli naslednji: osrednji mladinski zbor iz Budimpešte, zbor iz Hamburga, zbor iz Pariza, Glasbena gimnazija z Dunaja, zbor «Joža Vlahović» iz Zagreba, zbor iz Thelehteaa (Švedska), zbor iz Pescare in komorni zbor iz Romunije. Ne moremo trditi, da so bili zbori od tretjega mesta navzdol slabi, oziroma da so bile občutne razlike med njimi, temveč je splošna raven bila precej visoka in zato je bila konkurenca ostra. Trd oreh je bila obvezna pesem Francesca Malipiera «Pater mortus est». Ta je tudi potisnila zbor «Joža Vlahović« iz Zagreba na nižje mesto, čeprav je učinkovito interpretiral Tajčevičevo Zapojte njemu in upravičeno požel gromovit aplavz avditorija. Pripustitev v finale je zaslužil zbor univerzitetnega glasbenega centra Cagliari, ki je od lani že nekoliko napredoval. Pred zaključnim tekmovanjem mešanih zborov se je med seboj pomerilo pet mladinskih zborov. Žirija jim je prisodila tale mesta: 1. bolgarskemu zboru «Dobri Hristov» iz Varne, 2. mesto zboru «Mini polifonici» iz Trenta, ki nas je prijetno presenetil z občutnim napredkom od lanskega leta, 3. mesto pa grškemu zboru «Volosa», ki se je zlasti odlikoval v sestavi z Orffovim instrumentarjem, 4. mesto «Voci bianche», 5. pa zboru iz Barcelone, ki pa po kvaliteti ni sodil na mednarodno tekmovanje.

Na tekmovanje iz folklore, ki se je začelo danes ob 9. uri in še traja se je prijavilo 17 moških, ženskih in mešanih zborov. Med 13 zbori, ki sem jih utegnil poslušati so nadpoprečno kvaliteto tako po izvoru pesmi, kakor po izvedbi nudili pevski zbor «Maria», zbor iz Pariza, dekliški zbor Junott iz Moskve, zbor univerzitetnega znanstvenega centra Cagliari in deloma ženski zbor iz Toulouseja. Popoldne bo izločilno tekmovanje ženskih zborov. Zvečer pa znano tekmovanje iz folklore in pevskih zborov.

V razgibanem festivalskem vzdušju je prišla vest da je včeraj zjutraj umrl v 91. letu starosti eden izmed pobudnikov in glavnih organizatorjev pevskega konkurza v Arezzu Francesco Corradini. Bil je široko razgledana osebnost na področju glasbene zgodovine. Posebej se je posvetil raziskovalnemu delu iz preteklosti glasbenega ustvarjanja v Arezzu ker je zbiral in proučeval material starih mojstrov vse do 18. stoletja. Napisal je številne razprave z muzikološkega področja, kot skladatelj pa je izdal več zborovskih in vokalno - instrumentalnih del. Slovi tudi zaradi svoje delavnosti in stremljenja za stik splošne glasbene kulture, posebno zborovske. Zato si je tukajšnji zbor prevzel njegovo ime to je zbor «Francesco Corradini», ki smo ga spoznali že pred leti v Gorici na tekmovanju Seghizzi, kot zelo dobro pevsko skupino.

IVAN SILIČ

LONDON, 25. — Londonska policija je v prejšnjem mesecu zabeležila 35.000 zločinskih podvigov.

DANES V LJUBLJANI

Slovesna otvoritev 18. vinskega sejma

Razstavljenih bo več sto vzorcev vin iz 20 držav Tudi letos predavanja in strokovna posvetovanja

LJUBLJANA, 25. — Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani bodo jutri slovesno odprli 18. mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov ter vinarske, kletarske in gostinske opreme, ki je na sporedu do vključno nedelje, 3. septembra. Tržaško občino bo na otvoritvi zastopal odbornik De Gioia.

Na razstavo je prispelo več sto vzorcev vin iz 20 držav. Posebna komisija, ki jo sestavljajo mednarodno priznani strokovnjaki s tega področja, je pokusila 248 jugoslovanskih, 141 avstrijskih, 67 italijanskih, 49 zahodnonemških, prav toliko avstralskih vzorcev vin itd. Komisija je podelila štiri nazive «šampion», in sicer najboljšim vzorcem vina iz Avstrije, Portugalske, Romunije in Jugoslavije. Poleg tega je komisija podelila 175 zlatih kolajn (od tega 53 Jugoslaviji in 13 Italiji), 450 srebrnih (od tega 175 Jugoslaviji in 45 Italiji) ter vrsto pismenih priznanj.

Komisija za žgane pijače je skupno ocenila 153 vzorcev iz 10 držav (od tega 114 vzorcev domačega izvora). Podelila je 5 nazivov «šampion», in sicer trem jugoslovanskim, 1 italijanskemu in 1 angleškemu vzorcu. Komisija je nadalje podelila 66 zlatih in 76 srebrnih kolajn ter vrsto pismenih priznanj.

Na razstavo sadnih sokov je prispelo 84 vzorcev, od tega 80 iz Jugoslavije. Komisija je podelila 24 zlatih in 28 srebrnih kolajn ter 21 pismenih priznanj.

Vinsko razstavo spremljajo tudi letos predavanja in strokovna posvetovanja, na sporedu pa je tudi poseben «dan gostinske opreme».